

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felolós szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

A nagyerdő jövője.

Debreczen, szept. 25.

Debreczen város jog- és pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén szóba került a nagyerdei fürdő jövője is.

Most mikor erősen hullatják levelüket a nagyerdő vén fái s mikor a park igen mérsékelten gondozott utjain nem tartanak többé egészségügyi sétákat az öreg fürdő korlát kádijainak vizkurás látogatói, sokak előtt időszerűtlennek látszik az, hogy e sorokban a nagyerdei fürdő jövő sorsáról elmélkedjünk.

Pedig e tekintetben a jog- és pénzügyi bizottság tagjainak van igazuk, akik már most szeretnének foglalkozni annak a fürdőnek a sorsával, amely a maga jelenlegi állapotában továbbra nem maradhat s a melvnek házikezelésére a város maholnap rá fog fizetni.

Hogy holmi javításokra és toldásokra megtagadta a szakbizottság a főszámvevő által javasolt 4000 koronát, azt a magunk részéről is csak helyeselni tudjuk s osztjuk a bizottságnak — a legközelebbi közgyűlés által bizonyára magáévá teendő ama javaslatát, hogy a nagyerdei fürdő ügyét radikálisan kell megoldani.

Addig is, míg a rohamosan fejlődő Debreczenhez méltó fürdővé alakíthatjuk át a je-

lenlegit, kívánatosnak tartanánk, ha ezzel kapcsolatosan munkaprogrammba vétetnék az egész nagyerdei park modern kiválmaknak megfelelő átalakítása, figyelembe vételével mindazon kifogásoknak, amelyeket Debreczen ez egyetlen s a közönség részéről kellőképen ki nem használt üdülő helye ellen különösen az idegenek szoktak felhozni.

Az idegenek, messze távolból jövők, a kik nem tudják megérteni, hogy miért hanyagolja el városunk vezetősége a nagyerdőt, akkor, mikor a városban alig van közkertje, játszótere stb.

És eme idegeneknek százszor el kell ismételnit azt a régi nótát, hogy: nincs vízvezetékünk.

Aminthogy eddig tényleg nem is volt s így a nagyerdei park kellőképen való gondozása rengeteg költségbe került volna.

De most, mikor a vízvezeték munkálatai serényen folynak s talán jövőre befejezést is nyernek, a nagyerdő rendezésének kérdését nem lehet továbbra is elodáznunk s fel kell használnunk a közbe eső időt arra, hogy megfelelő tervezetet készítsünk az egész erdei park átalakítására. Még pedig belevonva a tervezetbe a fürdő újjáépítését, a nagyerdei vígadó, kávéház és játszótér évek óta huzódó szomorú kérdéseit is. Mert nagyon helyesen jegyezte meg az

egyik felszólaló bizottsági tag, hogy ezeket a kérdéseket együttesen kell megoldani.

A villamos vasut létesítésével a nagyerdő ugyanis egy új korszak előtt áll s látogatottsága minden bizonnyal emelkedni fog.

Már pedig a jelenlegi állapotok mellett a közönség semmiképen nem találja fel ott azt a kényelmet, szórakozást, amelyet — ismételjük — egyetlen nyári üdülőhelyétől elvárhatna.

Fürdője majdnem használhatatlan, vendéglőjében nincs megfelelő ellátás s az idén megtörtént az a különös dolog, hogy kávéházát és cukrázdáját szezonnal előtt be kellett zárni, annyira elhanyagolt állapotok uralkodtak benne.

Alakult városunkban egy humánus intézmény, melynek vezetősége vállalkozott arra, hogy — ama szülők gyermekeit, akiknek nem állott módjukban az, hogy gyermekeiket a szünidő alatt magukkal vigyék vagy cseléd felügyele tealatt küldjék ki a nagyerdőre — minden nap részeltesse egy kis szabad levegőben, nagyerdei szórakozásokban.

Olyan kis nyári gyermekmenhely volt ott a nagyerdei parkon túl, az erdő irtatlanabb részének egyik tisztásán, ahol kellő felügyelet s nevelés mellett játszadoztak a kicsinyek, 50—60 kis leány. Az uzsonna elfogyasztásához pedig gyalulatlan deszkából tákoltak össze holmi asztalt s lócákat.

As utcáról.

*Alszik a város... Lelkét az álom
Színes képekkel szórja teli.
Hallgat az éj és halk ütemekben
Lépteim zaját visszaveri.*

*Nyugszik a város... Járom az utcát,
Céltalan uton, így egyedül
Lezárt pilláju házsorokon az
Éjszaka néma csöndje megül.*

*... Majd muzsikaszó hangzik az éjben,
Panaszos hangja sirva beszél,
Régi daloknak foszlado rongyát
Elringatja a hajnali szél.*

*S amint a tépett melódiáknak
Egy-egy ütemét hordja felém,
Hallgatok némán... Szárnyaszegetten
Fél alkotások, befejezetlen
Töredékeknek embere: én.*

Máry.

Találkozás.

Irta: Szondy Elemér.

Tele volt az alkonyat valami zsongó, meleg, édes lírával, a víz tükrén pajzán, lobogó haju, vörös amorettek járszadotak,

omnan tuáról, a kék hegyek telől hüs szellő fujdogált s a szigetéről ide hallatszott a katonazene néhány kószá akkordja. A hajó csendesen uszott felfelé, a fedélzet tele volt utassal, mulani vágyó, vidám, élvsóvár néppel, mely reggeltől estig dolgozik rabláncokra füzött vágyakkal s alig várja a nap-szálltát, hogy gondjait elvetve, átadja magát a nyári éjszaka varázsos hangulatának. Csupa fehér asszony és fehér lány minde-nütt, egy nagy fehér, illatos csokor az egész hajó, mintha egy mámoros és szerelmes poéta álmából szabadult volna el s annak a lelke virágozott volna ki ilyen fehéren, ilyen pompázón és sejtelmesen.

Hátul a kormánytól egy magányos férfi ült. Elég fiatal, ugy harminc és negyven között, de sokkal közelebb a harminchoz. A gondolatai valahol nagyon messze járhat-tak, a tekintete hidegen, révedezően siklott tova az előtte forgolódo embertömegben s egyáltalán tudomást se látszott venni arról a meleg, türelmetlenül lihegő életről, mely elárasztotta, körülfogta, átkarolta itt a fedélzetnek minden részét és szinte parancsolóan készített meghódolásra mindenkit. Az ő közönyén azonban megtört minden forró, lázas szerelmi hullám, az asszonyok hasztalan küldötték harcba legbüvölőbb pillantá-saikat is egy tekintetért, meg se látta,

észre se vette őket, csak bámult bele merőn, valami fájdalmas sóvárgással az alkonyatba és sokszor ugy érezte, hogy szívének meg kell szakadnia. Vannak az embernek ilyen érzései sokszor, amikor szabadulni szeretne valamitől, talán leginkább önmagától, de nem tud, képtelen lerázni a bilincseket, melyeknek nyomása gyötri és fojtogatja.

Már közel járt a kikötőhöz, mikor egy finom kéz puha nyomását érezte a vállán. Felriadt, hátra nézett s egy ragyogó asszonyarcba ütközött a tekintete. A meglepetéstől szólni se tudott s az asszonymak kellett megtörnie a csendet.

— Ismer még?

Bertóky hirtelen magához tért.

— Bocsásson meg, hogy ilyen neveletlen vagyok, de mindenre számítottam, csak erre a találkozásra nem.

Az asszony hangosan, csengően felnevetett. Micsoda nevetés volt ez, csupa rejtett tüz, öntudatos báj és asszonyi méltóság. Bertókyknak minden idege táncolni kezdett örömeiben töle.

— Tegye mindjárt hozzá azt is, hogy szívesen elengedte volna ezt a viszontlátást. Ugyan ne tagadja, én tudom, hogy maga gyűlöl engemet.

— De nagy...

— Igen, mondja csak egész bátran,

Uzlethelyiségemet f. évi nov. 1-én Piacz-utca 32. szám alá

helyezem át, mely alkalomból a jelenleg raktáron levő

arany-, ezüstneműek, ékszerek és órák

felette olcsó árban lesznek el rusitva.

Rose Dezső

ékszerész és órás

Piacz-u. 55. Hungária mellett.

Amilyen jól esett látnunk azt, hogy milyen jól találták magukat a kicsinyek az egészséges szabad levegőn gondtalan gyermekjátékuk közepette, annyira bosszantott minden jóízű embert a hely rendezetlensége, amely a hasonló humánus vállalkozásoktól el veszi a kedvet, jó szándékokat.

A nagyerdő jövőjére vonatkozó szabásu tervnél tehát gondoskodni kell rendezettség terekről is s olyan épületekről, ahol a hirtelen jött eső esetén menedéket találnak a gyermekek.

Nem tudjuk mikor lesz a közgyűlés akkor a helyzetben, hogy ezzel a kérdéssel érdemlegesen foglalkozhassék, de mindenesetre már is felhívjuk az illetékesek figyelmét a debreczeni nagyerdő szebb jövődjének biztosítására.

(Sz.)

Hírek az iparkamarából.

Közgyűlés előtt.

A kereskedelmi és iparkamara jövő évi költségvetéséről, mely a csütörtöki közgyűlésen kerül megállapítás alá, 87.100 korona kiadással és 87.500 korona bevétellel osztja szét tételait. A kamara a jövő évben is 11.300 koronát fordít szakoktatási segélyekre, ösztöndíjakra és munkásjóléti célokra, 34.600 koronát a dologi és 36.200 koronát személyzeti kiadásokra. A dologi kiadások között 10.000 koronával gyarapítja a nyugdíjalapot és 500 koronát kölcsöntörlesztésre fordít. Az illetékekből 75.000 korona bevételt irányoz elő a kamara, házbérből és egyebekből 7500 koronát.

Az ösztöndíj-rovaton szerepel a debreceni szakiskolának adott 10 ösztöndíj 2000 korona és a Szabó Kálmán-féle két utazási ösztöndíj 600 koronával. A kamara ez évi

nagyságos asszonyom. Egy félre rá férjhez mentem, ahogy maga faképnél hagyott. Bertóky elsápadt és sziszegve mondotta:

— Tiltakozom.

— Sohse tiltakozzék, kedves barátom, mert bizony így volt ez, ahogy én mondom. Ha valakit igazán, egész életre szeretünk, akkor nem megyünk nélküle földközi utra, csak azért, hogy megtudjuk, hány elefántja van a benareszi szultánnak.

— De esküszöm Irén, hogy félreértés történt. Mindennek az a levél az oka. De különben is megvárhatott volna, vagy nem számított arra, hogy megjön az eszem?

Az asszony félre fordította a fejét és csendesen, de nyomatékosan szólt:

— Én szeretem az uramat.

Bertóky szemei szikrákat szórtak.

— S miért mondja ezt nekem, kizozni akar?

— Világért sem, egyszerűen azért, mert igaz.

A férfit elragadta az indulat.

— Nem, nem igaz, hazugság. Maga nem szereti, nem szeretheti ezt az embert!

Az asszony hidegen, fagyos pillantással mérte végig.

— De uram, hogy mondhat ilyet, hiszen nem is ismeri azt az embert?! Maguk olyanok és elbizakodottak, hogy azt hiszik, magukon kívül már nem is szerethet mást az ember. De különben is céltalan már itt minden felháborodás, ezen többé segíteni nem lehet, a sorsom egyszer a kezében volt, akkor eldobta magától s bizony mondom,

költségvetésébe illeszti be az új tisztviselői fizetéstervezetet, mely egy 20 éves keretben automatikus előléptetést biztosít a tisztviselőknek és pedig 20 év múltán titkárnak 10.000 korona és lakás, segédtitkárnak 7000 korona, fogalmazóknak 5000 korona, kezelő hivatalnokoknak 3600 korona, irtókornak 2900 korona összegig.

A csütörtöki rendes közgyűlés előtt egyébként napról-napra tartja most előkészítő bizottsági üléseit a kamara. A lefolyt héten kedden és csütörtökön a cégrendezésre kiküldött bizottság, szerdán az elnöki tanács tartotta meg ülését. Ez utóbbi megállapította a közgyűlés napját és tárgysorozatát, elkészítette a jövő évi költségvetéséről s abba beillesztette a tisztviselők új fizetési tervezetét, amelyet a tavaszi közgyűlés megrendelt.

A most következő héten hétfőn, szeptember 26-án d. u. 3 órakor a számvevő bizottság vizsgálja felül a kamara számadásait, kedden délután 3 órakor a közös bizottság, 4 órakor pedig az ipari szakosztály tart ülést. Végül csütörtökön délután 3 és fél órakor lesz a bel- és kültagok részvételével a közgyűlés, melynek kiemelkedő tárgyai: a debreceni iparosház, tanoncotthon és segédszálló ügye, — az áll. gépadományozások kérdése, a Duna-Tisza csatorna, — a kerületi háziipari munkaprogramja, — a husrágóság kérdése, s a többi.

A kolera terjed.

Mohácson 44 beteg és 20 halott.

A kolerajárvány egyre terjed s most már Budapesten is felütötte fejét. A tisztviselői hivatal tegnap estétől ma délig öt koleraárvány betegéről tesz jelentést.

Nagyon szomorú statisztikát állítottak össze a mohácsi kolerajárványról, mely sze-

rint 64 eddig 64 koleras beteg volt a környéken s ezek közül 20 ember meghalt.

Híreink a következők:

A kolera Budapesten.

Tegnap délután öt órakor a budapesti mentők azt a telefonértesítést kapták, hogy az összekötő vasúti hid pesti oldalán egy vasúti őrhirtelen koleraárvány tünetek közt rosszul lett. A mentők azonnal a helyszínen voltak. Maguk is nagyon gyanúsak találták az esetet, nem vették fel a beteget, hanem értesítették a fertőtlenítő-intézetet. Időközben a beteget, Gulyás Sándort 41 éves napszámot, aki ideiglenes alkalmazásban van a vasutnál, mint az összekötőhid váltóőre, beszállították az 2-ik számú őrházba. Itt találták a fertőtlenítő-intézet embereit és a tisztviselőket, akik hat órakor beszállították a Szent Gellért kórházba. Itten mára kiderült, hogy a koleraeset klinikailag is konstálható. A beteg a kolera minden tünete észlelhető és állapota igen súlyos.

Magyarevics Mladen tisztviselő főorvos és Szabó tiszti főorvos helyettes még az est folyamán kimentek az összekötőhidhoz és megállapították, hogy 18-án Füzesabonyban volt, onnan hazajött. Tegnap reggel még nem volt semmi baja, délben már rosszul érezte magát és délután hirtelen összeesett. Megállapították, hogy Gulyás Kelenföldön lakik, az ottani munkástelepen 110 társával együtt. A fertőtlenítő-intézet öt kocsija még este kivonult a telepre, fertőtlenítette az egész telepet és külön-külön a százötven munkást. A telepet rendőrök őrzik és a százötven embert hat napi vesztézárr alá helyezték.

A mohácsi veszedelem.

Mohácsról jelentik: Mohácson ma sok-

soha az a pillanat nem fog visszatérni többé.

— De én akarom! — kiáltotta Bertóky s megragadta az asszony kezét. A régi lángteljes erővel lobbant fel a szívében s annál jobban égette, mert tudta, hogy egy idegen harmadik állott már kettőjük közé.

— Ne csináljon feltűnést barátom. Ez a szinpadias kitérés nem illik a hideg és előkelő Bertókyhoz, aki egész életében lányszívekre és oroszánokra vadászott. Csak nem kívánja tőlem azt, hogy öt perc múlva váljak el az uramtól s haladéktalanul boruljak a nyakába, mert a véletlen összesodort bennünket ezen a hajón. Hiszen az eszébe se jutottam volna talán, ha elég könnyelműen úgy elment volna mellettem, hidegében és idegenebbül, mint a gizchi piramisok mellett. Ugyan, ugyan, minnek ez a szentimentalizmus.

— Ne legyen igazságtalan, Irén, nem látja, hogy mennyire szenvedek? E pár perc alatt végigajlott s megvilágosodott bennem életemnek egész iszonyu tragédiája, látom, hogy retentő ballépést követtem el s most töröm a fejem, hogy miként lehetne ezt a bűnömöt megváltani és magát kiengesztelni. Örült voltam, mikor egy semmisségért bucsu nélkül elhagytam magát, de azt hittem, hogy hívni fog, hogy megmenti a boldogságunkat, megment engemet, de nem hívott, hagyta, hogy neki induljak a világnak, a lelki pusztulásnak, a szív retentő nyomorának. Irén, csak most érzem, hogy mennyire szerettelek, hogy mit vesztettem benned, hogy az életem ott van még most is a gyönyörű kék

szemedben eltemetve s hogy te magad se vagy képes kiüzni, elkergetni onnan.

Az asszonyt látahtól megdöbbentette ez az őszinte kitérés. A kezét nyújtotta Bertókyknak s úgy félhangon, valami bágyadt melankóliával mondta:

— Késő már Tihamér, késő. Hibáztunk mind a ketten, én már levezeltem érte, most magán a sor. Meglátja, nagyon könnyen el fog felejteni, csak akarnia kell. Én megszerettem az uramat, mert így akartam s bebizonyult, hogy a szív számára sincsenek lehetetlenségek. Az oltár előtt még azt hittem, hogy belehalok abba az „igen"-be, de aztán szépen, csendesen megváltozott minden s most már gyermekem is van Tihamér.

Ezt olyan csendesen, annyi bájjal és szemérmes női megadással mondta, hogy Bertóky egész zavarba jött. Csaknem dagogva ismételte:

— Gyermeke van...

Az asszony pajzánul, megértően mosolygott.

— Lásna, lásna, nem is olyan nagy az a szerelem, mint gondolta volna. Ez a kis hideg zuhany egész jól tett magának.

— De Irén, — szabadkozott Bertóky — maga félreért engem. Csak nem képzelte, hogy a gyermek akadály lenne?

— Sőt feltétlenül és bizonyosan. Ha más nem, így csakis ez. Maga ezt nem érte barátom, de én anya vagyok.

Bertóky kinosan felkacagott.

— Igaza van, örült voltam, feledjük el. S végre is, én még ugys csak keletről nyu-

Debreczen látványossága az „Erdélyi Borozó". Egész éjjel meleg konyha.
Szolid áruk. Bableves. Női kiszolgálás.

Kobrak czipők legjobbak, legszebbek, legkényelmesebbek
Egyedül kaphatók
Szana Lajosnál Piacz-utcza 42. sz.

kal nyugodtabb a helyzet. Mindössze egy megbetegedést történt, Melics Bogdán 45 éves számmunkást hoztak be a járványkórházba koleragyanyu alatt.

A hirtelen beköszöntött hideg, az állandó esőzés alkalmasint csökkenteni fogja a megbetegedéseket. Szorgalmasan ácsolják a barakkokat, az óvintézkedéseket is mindenütt lelkiismeretesen foganatosítják, úgy hogy a lakosság nagyban bizakodik, hogy hamarosan végeszakad a rémes epilémiának.

A kolera eddigi pusztításának statisztikája: negyvenegy beteg, husz halott. A hatóság megtiltotta, hogy tíz éven alóli gyermekeket az utcára kibocsássonak. Tokody Árpád városi bíró lemondását nem vette tudomásul az alispán.

Kapunyitás előtt.

A szünügyi bizottság ülése.

Ma délelőtt tartotta ebben a szezonban első ülését Debrecen város szünügyi bizottsága, amely nagyon-csendesen folyt le.

Jelen voltak az ülésen: Kovács József polgármester, K. Tóth Mihály dr., Tóth Emil dr. bizottsági jegyző, Irmay Béla szünigazgató helyettes, dr. Tüdös Kálmán, Rostás István rendőrfőkapitány, Tóth István, Komlóssy Dezső, Kernhoffer József, Szilágyi Imre, Márk Endre, Tüdös János dr.

Kovács József polgármester megnyitván az ülést, megemlékezik Komlóssy Artur dr. volt szünügyi bizottsági tag elhunytáról.

A bizottság a nagy szünügybarát emléket jegyzőkönyvileg örököltette meg, Ezután betérjesztik az október 12-ig szóló műsort.

gat felé kerültem meg a világot, most megpróbálhatjuk visszafelé.

Az asszony részvétellel tekintett rá.

— Hát elmegy?

Bertóky tompán válaszolt:

— Holnap utazom, nem volna maradásom itthon. Ez a föld, ez a levegő, a maga állandó közelsége, érzem, hamar megölne. A hajó a kikötő-hidhoz ért. A parton erős, magas férfi állt s várta a kiszálló utasokat.

— Nézze, az ott az uram — mondta az asszony. Engemet vár. Bemutassam neki?

Bertóky fanyarul meghajította magát.

— Köszönöm.

— No akkor Isten önnel, Tihamér, szerencsés utat. Kedélyesen megrázta a kezét, még utoljára a szemébe mosolygott s aztán ringón, kecsesen ellibeggett.

Bertóky hosszasan, fájdalommal nézett utána, de nem szállt ki. Megnézte az óráját, hét óra volt. Az Oriens-Express kilenckor indul Ostende felé, még van ideje csomagolni.

A hajó indult vissza a szigetről, mindenki kiszállott róla, Bertóky volt az egyedüli utas. A nap már a kék hegyek vállán pihent s aranypalástot terített rá az erdőkre, amelyek úgy égtek és lobogtak, mintha egy hatalmas títán felgyújtotta volna őket. Bertóky úgy nézte ezt a pompás színjátékot, hogy csaknem beleszédült és arra gondolt, hogy megérdemli-e az életet az olyan ember, aki egy másik szívet a saját szerelmes szívével zuzott össze?

Márk Endre szeretné, ha a jövőben pontosan betartanák s különösen nem történnék meg az, hogy egyes premiérek műsorváltás révén egészen elmaradnának.

Irmay Béla: Ez csak egyszer történt meg, a szezon előrehaladott volta miatt. Most azonban nem fordulhat elő, mert a rendezők, karmesterek felelősséggel tartoznak a kitűzött határidőkért.

Ugyancsak a titkár előadja, hogy ezután a bérleteket szeretné úgy betartani az igazgatóság, hogy azokat ne zavarják az esetleges bérletszünetes előadások s hogy azok a rendes (például az A bérlet mindég hétfő és csütörtöki) napokra essenek.

Mark Endre, Kernhoffer József, Tóth István ezt nem helyeslik. A bizottság pedig utasítja a szünigazgatót, hogy erre vonatkozólag tervezetet dolgozzék ki.

Ezután jelenti elnök, hogy Tüdös Kálmán t. főorvost behívta a bizottságba, miután az új szabályrendelet értelmében a főorvos hivatalból tagja lesz a bizottságnak.

K. Tóth Mihály előadó tanácsos betérjeszti a tagok névsorát.

Kernhoffer József: Van-e 26 elsőrangú tag.

Irmay Béla titkár számolja az elsőrendű tagokat, 13 férfi és 10 nő van, de vannak segédszínésznők is. Az elsőrendű tagok száma nem teljes ugyan, de ezzel szemben több a karszemélyzet tagjainak száma.

Az újonnan szerződött tagokkal szemben a bizottság a kritika jogát fentartja arra az időre, ha majd megismeri az ismeretlen újonnan szerződött tagokat.

Ezután Irmay kérte, hogy miután a jövőben a karzatra csak 250 jegyet lehet kibocsátani hétköznapokon 60, vasár- és ünnepnapokon 80 fillérre emelhesse fel az első sorokat.

Irodalom.

ARANY JÁNOS. *)

Irta: Kardos Albert.

Páros csillagként ragyog a magyar irodalom egén Petőfi és Arany neve, egyik a másiknak a fényét csak nöeli, a kettő együtt a magyar lírai és elbeszélő költészetnek örökké hevitő sugarait árasztja reánk.

Arany János a legmagyarabb vidéknek, az alföldnek, a legmagyarabb népek, a hajduságnak, a legmagyarabb felekezetnek, a reformátusnak a szülőtte; 1817-ben, márc. 2-án látta meg a napvilágot Nagyszalontán. A csendes, komoly paraszt fiú példás szorgalommal végezte az elemi iskolát és a gimnáziumot; mindenki dicsérte a legjobb tanuló, de még inkább bámulta az ügyes verselőt. Felsőbb tanulmányokra a debreceni kollégiumba ment, de maga elé tűzött pályáját nem végezhetette el; elébb a szegénység hagyatta félbe vele a tanulást, majd a színészetért való rajongás csalta ki a kollégium falai közül. De hamar kiábrándult a színészetből, otthagya kóbor társait, hazament és otthon segédtanító, majd városi írnok lett, hogy támaszául szolgáljon elhagyott, munkára már tehetetlen atyjának. Mikor pedig aljegyzővé választotta szülővárosa, letett minden nagy-

*) A nagykőrösi Arany-szobor holnapi leleplezése alkalmából közöljük a nagyköltőnek ezt a rövidre fogott élet- és jellemrajzát.

ravágyó gondolatáról, irodalmi terveiről, megházasodott 23 éves korában és végezte a legprózaibb hivatali dolgokat. De egy Szalontára került író barátja, Szilágyi István, ismét fellobbantotta benne irodalmi hírnévvágyát, megpróbálkozott a Kisfaludy-társaság költői pályázatain, először csak fél sikerrel, de azután országra szóló dicsőséggel. Ez „Toldija” szerezte neki, amellyel egyszerre Petőfi mellé emelkedett, de nem vetélytársnak, hanem együtt küzdő bajtársnak, a leghevesebb barátjának.

A szabadságharcot költői és szerkesztői tollal szolgálta Arany, ezért a szabadságharc leveretésekor elvesztette állását. Egy darabig nevelősködött a Tisza-családnál. 1851-ben gimn. tanár lett Nagykőrösön, ahol 9 évig működött a legnagyobb lelkiismeretességgel. 1860-ban Budapestre költözött, hogy elfoglalja a Kisfaludy-társaság igazgatói tisztét; egyúttal irodalmi folyóiratot is szerkesztett. 1865-ben a M. T. Akadémia titkárrá választotta és e hivatását, az irodalmi élet e vezéri állását éppen oly gonddal, rendkívüli pontossággal töltötte be, mint minden előbbi hivatalát. A 70-es évek végén elbetegesedett, 1879-ben megvált a főtítkárságtól, további élete csak készülődés volt a halálra, amely 1882 okt. 22-én ragadta el. A nemzet a maga gyászát nagyszerű végtisztességgel fejezte ki, kegyeletét pedig a budapesti Arany-szobor és a nagyszalontai Arany-muzeum felállításával bizonyította be.

A magyar irodalomtörténet nem ismer Arany Jánosnál nagyobb művészt cselekvény szerkesztésében, jellemek alkotásában, költői előadásában, egyaránt. A tárgyat, kerüljön bár hozzá ősmundából, régi krónikából, a nemzet történetéből, a nép életéből, napkeletről, napnyugatról, mindig művészi egészszé, kerek cselekvénnyé alakítja. Isméri az elbeszélő költészet minden műfajának a titkát s egyforma sikerrel műveli a csodás naiv eposzt (Buda halála), a népi költői elbeszélést (Toldi), a romantikus hőskölteményt (Toldi szerelme), a komikus eposzt (A nagyidai cigányok); feltámaszt régi műfajokat: hősi éneket (Keveháza), históriás éneket (Török Bálint), legendát (Szent László fiú), mondát (Hatvani), de meghonosít újakat is: a lírai elbeszélést (Katalin), a verses regényt (Bolond Istók), végül egyrészt régi és népi nyomokon, másrészt új és idegen példák hatása alatt tökéletességre fejleszti a magyar balladát (Mátyás anyja, V. László, Szondi két apródja, Tetemre hívás stb.).

Költői ereje még nagyobb a jellemzésben. Egy magyar költő sem alkotott annyi eleven személyt; az ő teremtő kegyelméből örökké élnek Toldi Miklós és Lajos király, Toldi Lőrincné és Rozgonyi Piroska, Etele és Buda, Gyöngyvér és Ildikó az álnok Detre és a jámbor Bence. E részletesen rajzolt személyeken kívül vannak nagy vonásokkal festett alakjai, amelynek nem kevésbé belenyomultak a magyar ember emlékezetébe: Edvárd király, Bende vitéz, a vén Márkus stb.

Legmagasabbra emelkedik művésze a költői előadásban. Birja a magyar nyelv egész birodalmát; rendelkezik régi becses kincseivel és gazdag új ékességeivel; ha akarja, olyan ódon, mint egy pogánykori tábori hegedős; ha kell, olyan újszerű, mint a jelenkori szalonok költője, a mai hírlapok verselője. Stílusa néha a legegyszerűbb, a legnépibb (Családi kör), másszor a legtömörebb, a legfellelegőbb (Széchenyi emlékezete). A verselésben szinte utólréhetetlen mester; a nemzeti versforma titkai ő előtte nyitak meg igazán, a legközönségesebb verssorok és versszakok ujjakká és művésziékké válnak kezének varázsérintésére. (Rozgonyi, Zách Klára). De az idegen versfajokban sem gyengébb; rimes jambusai és trocheusai, főképp daktilusai és anapestusai sorai vetekednek

Uj! nődivat üzlet Uj! Wanger Sándor

A legújabb angol és francia női szövet ujdonságok megérkeztek s azokat a legolcsóbb árban fogom t. vevőimnek árusítani.

A legegységesebb kosztümök szolid árban, eredeti párisi modellek után készítenek.

nődivat salon

Batthyányi-utca 1. szám.

bármely más magyar költő hasonló versével, azonkívül csodásan egyesítik az idegen ritmus zeneiségét a magyar nyelv természetes bájával. A rimelésben valóságos virtuozitást fejt ki és ezzel tultesz leghíresebb elődjein, Gyöngyösin és Csokonain.

Arany Jánosnak nem legkisebb érdeme az, hogy igazi tanítómesterévé vált a magyar nemzetnek. Komoly életfelfogása, nemes izlése, költői, de azért józan világnézete, a műveibe öntött tiszta erkölcsi tartalom mintegy előre elrendelték, hogy az iskolába jusson, hogy költeményeivel ott ne csak példákat szolgáltatson a költészet örök érvényű szabályára, hanem, hogy becsületet embereket, nyelvben és érzésben romlatlan magyarokat segítsen nevelni a világ és kivált a haza számára.

Egy debreceni gyógyszerész drámájához.

(Jegyzetek.)

A ma lezajlott véres dráma indító oka könyörtelenül durvának, rémesen közönségesnek látszik, úgy a mint a rendőri riport számára készült, diskréten fogalmazott rendőri jelentésből kitűnik.

Egy férfi arcul ütött hirtelen felhevülésében egy leányt, aki alkalmazottja volt s mikor a pénztáros kisasszony eme férfiatlanul durva cselekedetre ott akarta hagyni főnökét, az a haragtól elvakult szíven lőtte a leányt, azután pedig büne tudatára ébredve, belelőtt a halántékába egy somnagyságu golyót.

És a dráma szüzséjének illetékesen való dióba foglalása valóban a legközönségesebb eseménynyé degradálja a mai véres történetet, amelyhez hasonló gyakorlata történik a külsőségeken, ahol a lovagias férfi erények nem igen szoktak virágzásba borulni s nem védik a nőt a kérges férfikarok tetlegeségei ellen.

És ha valóban a rendőri jelentésben feltüntetett tények okozataként tekintjük a mai drámát, akkor nem is érdemes vele tovább foglalkoznunk, dacára annak, hogy divatos fazonu szmokingban kerül ravatalra a férfi és finom kelméből készült bluz fedí a csinos leány átlőtt mellét.

De ennek a drámának a háttere nem ilyen közönséges, nem ilyen könyörtelenül durva.

Mauthner Alfréd beteg ember volt, szánalmasan beteg. Az orvosa a megmondhatója, hogy idegrostjait mennyire keresztül-kasul szántották az élet-küzdelmek.

Sokat fáradt, dolgozott, pihenés nélkül, segédgyógyászta sem tartva. Mikor holmi nyári pihenést javasoltak neki úgy tavasz-táján, csak intett a kezével s a pihenésre szánt időt ott töltötte a laboratoriumi vaságyon, éjszakaról-éjszakára, távol a családjától, gyermekeitől.

És akkor jött, — egy évvel ezelőtt Vibiral Gizella, egyik derék tisztelőben megőszült iparos polgártársunk leánya, akit, mint pénztáros leányt alkalmazott Mauthner a gyógyszerésztárban. Havi anynyi, amennyi fizetésért, mert a mai megélhetési viszonyok mellett s a nőemancipáció, a fenimizmus szent jegyében, nehéz a leányokat férjhez adni s épen azért hozzá kell szoktatni a leánylelket az önállósághoz. Saját kenyérének megkereséséhez.

És együtt látták el a gyógytári kiszolgálást később, miután odakerült a gyógytárba pénztárosnőnek a szerencsétlenül járt leány nővére is.

A valóságban gyógyszerész kisasszony volt Vibiral Gizella, diploma nélküli gyógytári-segéd.

Igy fejlődött ki közöttük valami bizalmasabb baráti viszony. Ismerték egymás ügyes-bajos dolgait, nem titkoltak egymás előtt apróbb kis intimitásokat, anyagiakat, más egyebeket...

És gyakorta mosolyogtam, mikor a jó meleg bróm-pasztilákat szorgos kezekkel pakolta be a kedves szerény modoru fiatal leány, teljében fiatalságának, immáron hunyó életének 20-ik évében, telve életkedvvel.

Ugyanakkor éreztem, hogy igaza van a főnök urnak, aki az ő erőltetett hanyag kmozdulatával lemondóan intett és szólt:

— Nekem már nem használ...

Igy beszélgetének azután a mai kor legnagyobb és legmodernebb uri betegségről az ideggyöngöseségről.

A csupa ideg ember ma délelőtt fáradtan ébredt úgy, mint az idegbeteg emberek szoktak s a mint gyakorta halljuk mondani: ballábbal.

Minden bántotta, talán az elborult idő, az utcai zaj is. És eszébe jutottak a váltólejáratok s más egyebek. És Vibiral Gizella egyetlen bizalmasa valami recepten nem tudott eligazodni.

A bizalmasabb viszony feljogosította arra az ideges főnököt, hogy indulatosabban szóljon a leányhoz, akinek lelke az erősen bántó modorra felsziszszent és ugyan olyan érdes hangon válaszolt a közöttük kifejlődött bizalmas baráti viszony tudatában.

És a férfi arcul ütötte a leányt. Az a férfi, aki talán soha nőt meg nem ütött, aki udvariasan üdvözölte a szobaleányokat is, ha a derék Kozmetika legregibb szeréért jöttek: 6 fillér áru szőlőzsírért.

Ami a férfinak ebben a pillanatban beállott lelkiállapotát illeti, azt boncolgassák izekre az ideg orvosok, hivatott elbíráló az ehhez hasonló cselekedetek beszámíthatóságának.

A leányon erőt vett a legmegérthetőbb emberi érzés, menni akart. Örökre távozni a gyógytárból, ahol a legdur-

vább inzultus érte, attól, akitől csak szeretetet tapasztalt eddig.

Az idegember agyát elöntötte a vér. Egyetlen pillanatra észére tért s belátta cselekedetének alacsonyosságát, de csak azért, hogy még jobban a kétségbeesésbe ringassa át meghibbant lelkiegységét a másik pillanat.

Aki ösmerte Mauthner Alfrédet, az el tudja képzelni, mi futott át az agyán keresztül. Egyetlen gondolat csak:

— Hát ide jutottam?!

Ennyire nem tudok uralkodni az idegeimen... Megütöttem egy nőt. A bizalmasomat...

A másik pillanatban már a kétségbeesés furiái rászabadultak vértől elöntött agyára. Arról a három psztyoldurránásról már aligha tudna számot adni, még ha életben maradt volna is, amely három psztyolvéssel drámává avatta a maga szomorú történetét.

És ez az igazi szüzséje a drámának, amely a legtökéletesebb idegtragédia.

Mert nyugodt elmével épp idegekkel, bármiképpen történtek is egyéb dolgok, Mauthner Alfréd nem nyul psztyolyhoz, hanem közönyösen, vagy épen jó kedvvel áll rendelkezésére a 6 filléres szőlőzsírért jövő-menőket s Vibiral Gizella jó kedvű mosolylyal szedi elő a szekrény aljából a jó meleg bróm-pasztilákat.

Sz. Z.

A nőgyűlölő.

(Schopenhauer életéből.)

A héten volt ötven esztendeje annak, hogy Schopenhauer Artur meghalt. Egyetlen költő és író sem viseltetett olyan ellenséges érzelmekkel a női nem iránt, mint a nagy német filozófus. De, aki ismeri Schopenhauer életét, tudja, hogy elég egyéni oka is volt ennek a nőgyűlölőnek kialakulásához.

Hisz micsoda mártíromságot kellett már a szülői háznál szenvednie! Ő már akkor is tudatában volt tehetségének, amikor Weimarban, anyjánál élt. Sőt mások is észrevették a gyermekben szunnyadó nagy szellemóriást.

Azonban a saját szülőanyja nem értette meg gyermekét. Schopenhauer Johanna hires regényíró volt, de nem volt szeretetreméltó asszony. Goethe azonban sokra becsülte a társaságát, Egész élete külsőségekre volt berendezve, örökké csak affektált és tetszeni vágyot. Az a szerelmi élet, amely a teatélyein megnyilvánult, nem volt inyére a fiatal Schopenhauernek. Így történt, hogy a hires regényíró igen kétes regényt szőtt a saját házában. Friedrich Gerstenberg a házibaráta volt és leányának, Adélnak leveleiből tudjuk, milyen viszony volt közöttük. Gerstenberg, ugylátszik az anyával és leánnyal egyszerre üzte lelketlen játékeit, végeredményben pedig az volt a célja, hogy Adélt feleségül veszi.

— Engem akartak megcsalni és önmagukat csalták meg — írja egy helyen Schopenhauer Adél.

A fiatal Schopenhauer sokban korlátozta anyja szabadságát és mivel így igen sokszor összekocantak, a vége az lett a dolognak, hogy a fiu Drezdába költözött.

E nélkül, az ő lényétől teljesen idegen asszony nélkül sohasem vált volna Schopenhauerből, az a közmondásszerű nőgyűlölő. Ő mindig a reális életből leszárt tapasztalatai szerint alkotta meg elveit. Az ő filozófiája csak tükre volt sorsának. Noha nőgyűlölő

Üveg és porcellán legolcsóbb bevásárlási forrás
GLÜCK JÓZSEF
Placz-u. 6 a nagytemplom mellett.

A legjobb minőségű befőt üvegek minden nagyságban. — Kerti golvók nagy választékban a legjutányosabb árban. — Kép keretezés a legszebb kivitelben.

Épület üvegezés a legolcsóbb árban.

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szappana.

Vitális Imre holtan került kézre.

Tíz debreceni csendőr golyózáporral fogadta a több sebtől vérző bihari betyárt, ki öngyilkos lett.

Vitális Imrét a híres bihari betyárt talán a legutolsó magyar haramiát ma kézrekerítette a csendőrség. De holtan, közel 10 csendőrpuska golyójától megsebzetten.

Ugy halt meg, mint a régi hirhedt betyár korszak haramiái, olyan formán mint Báró Eötvös festi *Viola* című népszínművében, a hol Violát a saját házában akarják elfogni a pandurok, de magára gyújtja a házat s elmenekül.

S ime visszatükröződése a Vitális kézrekerítése a régi rablóvilág romantikájának. Csakhogy Vitális Imre nem menekülhetett, mert a csendőrök óvatosan jártak el vele szemben s mert ma már nem adnak elég menedéket a bujdosó betyárnak a bihari erdők a sárréti nádasok rengetegjei, a melyeknek mégis csak keresztül szántott a civilizáció.

Előrelátható volt, hogy a híres betyár, aki már-már életre keltette a régi betyár-romantika színes virágait a közönséges nép hangulatának, felfogásainak termékeny mezőin, erre a sorra fog jutni. Hiszen modern, művelt államban élünk, ahol, ha a nyomozás helytelen alapon nem indul, már régen megérdemelt sorsára jut Vitális Imre.

Érdekes, hogy Vitális Imre ott rejtőzködött, a hol legkevésbé keresték, Berettyó-Szent Márton körül. Megbujt a nádasban, de az éhség visszakergette a saját házához.

Be akart szökni lakására, de a csendőrség észrevette s körülgűrözte a házat.

Vitális Imre, akinek 2500 korona volt a fejére kitűzve nem adta meg magát. Betyár maradt mindvégig.

Rálőtt a csendőrökre, akik sortűzzel feleltek vissza. Vitálist több lövés találta, de még volt anynyi ereje, hogy magára süsse a saját fegyverét. S így voltaképpen öngyilkos lett.

Igy mult ki a valószínűleg legutolsó magyar betyár, a kinek ereiben régi dacos halálraszánt haramia-vér csörgedezett s akinek betyáros története egy darabig ott fog élni a nép dalos ajkán. Mert hej, de sok felé nem ért még el, — mint a Vitális Imre esetből is nyilvánvaló a huszadik század műveltségének a szele s mert közbiztonsági viszonyainkon még sok a javítani való.

Tudósításunk egyébként a következő:

A bujdosó betyár.

Hat vármegye csendőrsége üldözte Vitális Imrét, a hirhedt betyárt, aki rövid haramia pályafutása alatt három emberéletet oltott ki.

Hiába a betyár megbujt a sárréti nádasokban s a nyomozó csendőrség elől eltűnt.

Nagymennyiségű angol costum kelmék érkeztek **alkalmi árban**. Melynek megtekintésére felhívjuk a hölgyközönség b. figyelmét. — A vétel nem kötelező.

A debreceni csendőrséget Bory Béla százados vezette, aki rögtön kijelentette, hogy a nyomozás helytelen alapon indult meg.

Ő a maga részéről azt hangoztatta, hogy a betyár nem bujdoshatott messzire s Berettyó Szent-Márton környékén bujdoshatik.

Egyik csendőr hallotta is a faluban rebesgetni:

— Itt bujdosik Imre, szegény emberre rá férne egy kis meleg étel.

Nem is hagyta a parancsnok őrizetlenül a Vitális Imre házat, a mely állandóan megfigyelés alatt állott.

Jön Imre bácsi.

Ma reggel nagy sugdolódzás volt a szentmártoni lakosok közt.

— Jön Imre bácsi, — szólott egy gyerkőc és a közelben levő csendőr figyelmes lett a sugdolódzásra.

Bory és Némethy csendőrszázadosok 10 csendőrrel ma azután megjelentek a Vitális háznál s körülfojták a házat.

Add meg magad!

Az ajtót zárva találták, zörgettek. Egy ideig csend volt, de azután zaj hallatszott a házból.

— *Itt van valaki,* — jegyezte meg az egyik csendőr.

— Be kell törni az ajtót jelentették a századosok.

A csendőrök tényleg feltörték az ajtót. Mikor darabokban hullott szét az ajtó, a konyhában feltűnt a Vitális alakja.

Menekülni szeretett volna, de az egyik csendőr rákiáltott!

— Add meg magad! Az egész ház körül van véve innen nem menekülsz.

Vitális előre ugrott és lőtt.

Egész sortűz felelt rá vissza és Vitális sebektől borítva terült el a földön, de megint talpra ugrott és újra lőtt.

Majd mint egyik csendőr beszéli magára lőtt és holtan rogyott össze.

A csendőröket kettesével már haza is küldték.

Munkatársunknak volt alkalma egyik a véres jelenetnél ott levő csendőrrel beszélni, aki csak annyit mondott:

— Mi tudtuk, hogy ott rejtőzködik s hogy a gyomra haza hajtja. Mondta azt Bory, meg Némethy százados ur is. Azt is bizony reméltük, hogy mi fogjuk kézrekeríteni.

Nevezett csendőr nem látta azt, hogy Vitális öngyilkosságot követett volna el.

Wallerstein Fülöp Fiai

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8. patika mellett.

Főüzlet és gyár: Arany János-utca 10.

Flóközletek:
Batthyány-u. 2. sz. és Vár-u. 3. szám
(Zenede udvar.) Alapítva 1903. Telefon szám 701

természetes következménye nemi teoriájának, mégis egész másképp alakultak volna nézeti és elvei, ha az életben olyan asszonyokkal is találkozott volna, akik a nőnemét más oldalról mutatták volna be előtte. Tagadhatatlan, hogy önző okok is közbejátszottak nála. Schopenhauerben ne keressen senki eszményi embert.

Egy időben mégis gondolt a házasságra Schopenhauer. Ez akkor volt, amikor a tanári pályára készült és azt gondolta, hogy ehhez elsősorban társadalmi életet kell élnie. Azonban nem volt még teljesen elhatározva erre a lépésre. És minél idősebb lett — írja barátja, Wilhelm v. Gwinner, Schopenhauer biográfiájában — annál több okot tudott felhozni a házassága ellen. Hogyan is történhetett volna ez másként, amikor a szerelmet mindaddig csak az éretlen oldaláról volt alkalma megismerni, de annak nemesebb formáját soha. Így aztán már csak néhány érv maradt a házasság mellett. A saját családi tűzhely és az agkori ápolás gondolata. De ezek az előnyök is csalóknak tetszettek előtte. Vajjon gondozta, ápolta-e az ő édesanyja betegségében az ő atyát. És ha kétséges is volt előtte néha, hogy könnyebb-e a hozzá hasonló embereknek a legényélet a házasságnál, azt mindenesetre belátta, hogy neki sem ereje, sem pedig bátorsága nincs ahhoz, hogy a házasság terheit vállaira vegye. A legtöbb férfi — mondotta — azonnal elszédül, ha egy szép, bájos arccsokát lát. Első pillantásra csak a házasság gyönyöre tűnik fel előttük, de a vele járó sok gond, a végtelen kiadások, a gyermeknevelési költségek, a korai vénülés, a felszarvas és még egy csomó efféle kellemetlenség eszükbe senki jut.

Ilyen radikális elveket vallva, Schopenhauer teljes életén keresztül egyedül maradt. Azonban ez a magános élet nem bántotta annyira, mint a korabeli filozófus-professzorok tanításai és az, hogy a hírnév glóriája soha életében körül nem övezte. Csak halála után kezdték nagyságát elismerni. Ugy járkált Frankfurt utcáin, — részint Beethoven, részint Talleyrand ruházatát utánozva — a kicsi öreg ur, mint valami különc piperkóc, aki sehogy sincs megelégedve a világ folyásával. A házvetőnőjével azonban, úgy látszik, mégis meg volt elégedve, mert végrendeletében bőven gondoskodott róla.

SPORT.

Bajnoki footballmérkőzés. A Debreceni Torna Egyesület ma délután tartja első bajnokinoki mérkőzését. Ellenfele a Miszolai Sport Egylet, felsőmagyarország egyik legerősebb csapata. Igen fontos ez a mérkőzés a D. T. E.-re, mert ez dönti el majdnem véglegesen helyezését a bajnokságban, illetőleg az őszi fordulóban. A D. T. E. teljes diadalmas gárdájával vonul a küzdelembe. A védelem egy új csillaggal erősödött meg, míg a csatársor némi változásokon megy át. Csapatfelállítás: Moskovics, Szics, Hofstetter, Tolnai II., Tolnai I., Wohlrab, Antal, Wohlrab, Markó, Magyar, Bach. Tartalékok Kiss, Lányi. A miskolci csapatösszeállítás ismeretlen. A mérkőzés a nagyerdei sporttérén délután 4 órakor kezdődik. Biró Zoltán Béla (N. S. C.). Megelőzőleg a D. T. E. játszik a kereskedelmi alkalmazottak footballcsapatával.

Mulatság.

A Kossuth Dalkör folyó hó 25-iki hangversenyére jegyek válthatók a színházi pénztárnál vasárnap d. e. 10—12 és d. u. 4—5 óráig. Rendezőség.

Wallerstein cég

Jelentése.

Koncz József

Fest, Vegyileg Tisztít mindennemű ruhákat kifogástalanul és legjutányosabban.

Dráma egy debreceni gyógytárban.

Mauthner Alfréd gyógyszerész szivenlőtte Vibirál Gizella pénztárosnőt és öngyilkos lett.

Véres dráma színhelye volt ma délelőtt a Piac- és Szent Anna-utca sarkán levő Arany angyal gyógyszerész-tár.

A drámát a gyógyszerész tulajdonosa Mauthner Alfréd inszenizálta, aki idegbetegsége miatt exaltált állapotában agyonlőtte egyik alkalmazottját Vibirál Gizella volt pénztárosnőt, utóbb csomagoló kisasszonyát.

Mauthner Alfréd ma délután meghalt amikor e sorokat írjuk haldoklik szerencsétlen áldozata is.

A tragikus történet oka állítólag nem egyéb, mint a főnök és alkalmazottja közötti összezördülés, amelynek hatása alatt a régebbi idő óta szerfölött ideges Mauthner Alfréd nem tudván fékezni indulatait, egyik valómás szerint két, a másik szemtanu állítása szerint egy ízben arcul ütötte Vibirál Gizellát, aki a szokatlan sértésekre ott akarta hagyni a gyógytárat.

A fékevesztetten indulatos, exaltált lelkiületű Mauthner ezután követte el rémes cselekedetét.

Mauthner Alfréd régi idő óta szivbajban, ideggyöngösgében szenved s kezelő orvosától tudjuk, hogy sokat foglalkozott az utóbbi hetekben az öngyilkosság gondolatával.

Állandóan idegcsillapító szereket használt.

Vibirál Gizella évek óta van alkalmazva a gyógytárban nővérel Vibirál Annával együtt s Mauthnernek, — a laboránsnő kivül nem is volt a patikában más személyzete.

Mauthner a két leánnyal bizalmas viszonyban volt s különösen Vibirál Gizellának volt intimusa, aki egész nap segédkezett neki a gyógytárban, míg nővére a pénztárosnői teendőket látta el.

Most, hogy a dráma véres jelenetei lejátszódtak mindenfélet rebesgetnek a tragédia háttéréről, amely élénken foglalkoztatja a közvéleményt.

Mi egyszerűen leszögezzük a hivatalosan megállapított tényeket s hűen regisztrálva a történeteket, itt adjuk a részleteket:

Az előzmények.

A Szent Anna-utca és Piac-utca sarkán van a Mauthner Alfréd Arany angyal-hoz címzett gyógyszerész-tára. Mauthner pár év előtt került Debrecenbe s az akkori Szilcz-féle patikát vette meg. Általánosan tudják Debrecenben, hogy a 26 éves Mauthner igen ideges ember volt. Sokszor az alkalmazottjaival is durván bánt, úgy hogy alkalmazottjai sokat panaszkodtak türelmetlen természetű főnökükre.

A gyógyszerész-tárban évek óta alkalmazva volt Vibirál Gizella, előbb mint pénztárosnő, utóbb mint csomagoló, ugyancsak a nővére, Vibirál Anna is, aki a kasszában ült. Vibirál Gizellát igen ügyes leánynak mondták,

aki nem egyszer segített a gyógyszerésznek a receptek elkészítésével is.

Dráma a gyógyszerész-tárban.

Ma délelőtt háromnegyed tizenkettőkor egy szegényházi ember egy receptet hozott elkészítés végett a patikába. A gyógyszerésznek sok dolga volt és kérte Vibirál Gizellát, hogy segítsen neki a recept elkészítésénél. A recept fölött a gyógyszerész és a kisasszony vitatkozni kezdtek, majd hevesebb összetűzés lett a vitatkozásból. A gyógyszerész idegesen arcul ütötte Vibirál Gizellát, mire a leány sértődötten odakiáltotta a kasszában ülő Anna nevű nővérehez, hogy menjenek haza, mert ők olyan helyen nem lehetnek, ahol a főnök bántalmazza az alkalmazottját.

A gyógyszerész erre kijött az irodából és indulatosan jelentette ki, hogy nem engedti a leányokat eltávozni. Gizella újra kijelentette, hogy semmi szin alatt nem maradhat tovább ezekután a gyógyszerész-tárban. Ezen hosszabb ideig pereltek. Szóváltás közben egyszerre csak Vibirál Gizella oda kiáltotta Mauthner Alfréd gyógyszerésznek:

— Pizkos, gyalázatos, tönkre tett!

Ezzel bement a laboratórium melletti szobába.

A gyógyszerész erre magából rémületesen kikelve, utána rohant s ott levő íróasztaláról felkapva Browningját és egyenesen Vibirál Gizellára célzott. A golyó azonban a falba furdott. Anna, a kis szőke pénztárosnő erre beszaladt a szobába, odaugrott Mauthnerhez és megfogta a gyógyszerész kezében a revolvert. A magából teljesen kikelt dühöngő ember félrelökte magától a leányt és közvetlen közlőleg még kétszer rálőtt Vibirál Gizellára. A lövések egyike a második és harmadik borda között a leány mellébe furdott, a másik lövés a hasát furta keresztül.

A csomagoló leány iszonyatos sikoltással összerogyott.

Még egy lövés dördült el. Mauthner Alfréd átlőtt homlokával zuhant le a gyógyszerész-tár padozatára. Fejéből pataként ömlött a vér. Egy jól irányzott lövéssel leterítette önmagát is.

Segítség, segítség, gyilkosság!

A rémes jelenetnek szem- és fültanuja volt a véreben fetregő leány nővére, Vibirál Anna pénztáros kisasszony, aki midőn Gizellát összerogyni látta, odaszaladt hozzá és megfogta a kezét. A hörgő leány még ennyit tudott mondani halkán, suttogva:

— Anna! Jőj, végem van!

A laboráns ezalatt kiszaladt az utcára és ott elkiáltotta magát:

— Segítség! Gyilkosság!

A lövések zajára és a kiabálásokra a szomszédos házakból és az utcáról összeszaladt a nép. A borzalom első perceiben senkinek sem jutott eszébe, hogy a mentők-

ért kellene telefonálni. A gyógyszerész-tárban ezalatt pataként folyt a vér és az áldozatok ott feküdtek minden segítség nélkül.

A rendőrség hivatalos helyiségei alig pár lépésnyire vannak a véres tett színhelyétől, a Szent Anna-utcában. A rendőrség részéről azonnal megjelentek Mile Pál rendőrkapitány, a büntügyi osztály helyettes vezetője, később a színházbizottsági ülésről szaladt le Rostás István rendőrfőkapitány, majd megérkezett Orosz László inspekciós rendőrtisztviselő.

Megütött...

Ezt megelőzőleg a hatalmas lövések zajára legelsőnek dr. Hutiray Béla érkezett a gyógyszerész-tárba.

— Mi történt itt kérdezte?!

Vibirál Anna a szerencsétlen leány testvére csak a kezét tördelte és sirt. Azután oda mutatott a földön heverő véres alakokra.

E közben jött dr. Bruckner Ernő és Fejér rendőrbiztos, aki a rendőrökért telefonált. E közben már jegyezni is kezdte az adatokat.

— A gyógyszerész ur Mauthner?...

— Igen Mauthner Ármin — jegyezte meg dr. Bruckner Ernő.

A szintén jelenlevő újságíró kiigazította:

— Alfréd kérem, nem Ármin.

— De Ármin, erősködött Bruckner.

E közben a szerencsétlenül járt leány felnyitotta szemét s halkán sugta:

— Alfréd!... Igy hívják...

Dr. Hutiray Béla látván, hogy a leány eszméletlenül van kiváncsian fordult felé:

— De hát az Istenért, mi történt itt?

— Megütött, én el akartam menni és rám lött...

Sugva mondta ezeket, majd visszahanyatlott s eszméletét veszítette.

E közben megérkeztek a mentők, akik a leányra jeges tömlőket raktak, míg Mauthner fejét bekötötték. Rémes látvány volt, amint az áldozatok hatalmas vértócsában heverték.

A rendőrség értesítette a debreceni gyógyszerész-egyletet is a drámáról, melynek elnöke, Muraközy László intézkedett, hogy a gyógyszerész-tár hatóság pecsételje le. Ez meg is történt.

Mauthner apja megérkezik.

A dráma egyik szerencsétlen áldozata Mauthner Alfréd családos ember volt. Családja, fiatal felesége és két gyermeke a Miklós-utcán lakik. Mauthner pár hét előtt családja örömeinek nézett eléje s épen lábadozó volt vetegségéből. Tegnap levelet kapott a fiatal asszony, hogy férjének atyja, aki egy előkelő fővárosi gyáros, ma délelőtt megérkezik. — Mauthner apja meg is jött s amikor a vasutól behajtatott a városba, feltűnt a fia patikája előtti csöndület. A Miklós-utca sarkán leszállt a kocsiról s érdeklődött aziránt, hogy mi történt. A szomorú valóságot megtudta mihamar. Be is ment a gyógyszerész-tárba, ahol tudatták vele a hatóság emberei a történeteket.

Szívetfacsaró látvány volt, amikor fiát a földön utolsó perceiben, a halátusát vívóan megpillantotta.

A leány apja.

Munkatársunk felkereste a szerencsétlen áldozat, Vibirál Gizella szüleit, akik a Da-

Uj!

Hangszer üzlet megnyílt!

Szendrő Sándor modern hangszer üzlete Debrecen, Batthyány-u. 22. sz. a.

Uj!

rabos-utca 18. szám alatt laknak. A leány atyja Vibirál János asztalosmester, egykor jómódu most szegényebb sorsu iparos, aki mindig örült, hogy két nagy leányának rendszeres kenyérkeresete volt a gyógyszerertárban.

Munkatársunk beszélt az áldozat nővéreivel, Vibirál Annával is, aki jelen volt a véres jelenet lefolyásánál. A csinos, szőke, karcu leányt igen megtörte a borzasztó esemény, mely váratlanul csapott le erre a kispolgáris, szerény családra. Munkatársunk kérdéseire alig-alig tud felelni az elfoglaltságtól.

Az áldozat édes atyja, Vibirál János ezeket mondta munkatársunknak:

— A borzalmas esemény részleteit nem tudom olyan hünen, azt Anna leányom jobban el tudja mondani, csak arra kérem, hogy sziveskedjenek megcáfolni azon valótlán híreket, melyeket egy debreceni esti lap közöl, hogy tudniillik a szerencsétlenül járt leányomnak viszonya lett volna a gyógyszerészszel. Ez kérem nem igaz és nem igaz az sem, amit szintén az esti lap állít, hogy estenként Mauthner hazakisérte a leányomat. Be tudom bizonyítani, hogy a leányok vagy egyedül jártak haza, vagy az inasom kísérte haza őket. Az sem igaz, hogy este együtt sétáltak a Piac-utcán a fasorban. Még egyszer kérem, hogy tessék ezen alaptalan rágalmat megcáfolni.

Mit mond Vibirál Annuska.

Az áldozat nővére Vibirál Anna megerősíti édes apjának szavait.

Azon kérdésemre, hogy lenne szives megmagyarázni, hogyan keletkezhetett a gyógyszerész és a csomagoló leány között a hirtelen összekoccanás, — maga sem tud elfogadható megállapítást.

— Hát az igaz-e, hogy nővére azt mondta volna, mikor a gyógyszerész arcul legyintette:

— Piszkos, gyalázatos, tönkretett! — A leány itt nem felelt, hanem leborult az asztalra és sirt.

Egyébként Vibirál Anna úgy adta elő a dolgot, hogy ő az előzményekről mit sem tudott és a szóváltásból is csak alig hallott valamit. Tiltakozik bármilyen meggyanúsítás ellen, mely azt célozná, mintha nővére és a gyógyszerész között gyöngédebb viszony lett volna.

Mauthner meghalt, a leány haldoklik.

A borzalmas dráma mindkét áldozatát a mentők az elsősegély nyújtása után azonnal a kórházba szállították.

Mauthner Alfréd gyógyszerész délután háromnegyed 5 órakor a kórházban meghalt, még mielőtt eszméletehez tért volna.

Vibirál Gizella azonban még él, de életben maradásához kevés a remény. Déután meglátogatták a szerencsétlen nőt a kórházban szülei és néhány jó ismerőse. Eszméletlenül kívül volt és így nem beszélhetett vele. Késő este kapjuk a hírt a kórházból, hogy a szegény leány az utolsó órát éli. Aligha éri meg a reggelt.

Egyesület.

— A debreceni református főgymnázium Önképzőkörre megtartotta alakuló gyűlését. A tisztikar a következőleg alakult meg: Elnökök lett: D. Szabó Sándor VIII., alelnök:

Szoboszlay Sándor VII., titkár: Fehér Gábor VIII., főjegyző: Gargya Márton VIII., aljegyző: Szerepi Bernát VII., pénztáros: Kliss Lajos VII. osztályu tanuló.

Az új házasság.

*

Nagyon sokan vannak, akik a szerelmi élet legtökéletesebb társadalmi formájának a monogámiát tartják. Kétségtelen, hogy ennek az állásfoglalásnak sok alapja van, bár nagyon sokszor nem számol a monogámia történelmi alakulásával és nagy gazdasági jelentőségével, megjellegével. Hiába bizonykodik Spencer Herbert, a keresztény középkor, a nőt az oltárra helyező nagy romantika, bizony pellengérré állította a házasságot, amikor annak etikai súlyt kizárólag az a gazdasági kényszerrel adott, hogy a nemes embernek törvényes fiura volt szüksége, aki a vagyonát örökölje. A nőt is magántulajdonba kellett hát adni, vaby venni, hogy ezzel az egész vonalon biztosítsák az évszázados és hatalmas fejlődött gazdasági rend. Hogy a valóságban mennyire nem volt ez „monogámia”, annak bizonyítékául csak a nagyon is ismert „Ius primae noctis”-ra kell hivatkozni, amelynek türelésével a keresztény erkölcs és a házasság intézménye, mint a társadalmi erkölcs alapja, már a középkorban bemozdta a csődöt. A régi nemesi osztály elszegényedett, de gögös parasztokká vedlett utódaiban még ma is élnek a régi erkölcsök. Még ma is vannak családok, ahol a férj, a pater familias szobájába a felesége sohasem teszi be a lábát, a családfőnek nagyobb tekintélye van a hitves, mint a gyermek előtt, ahol csak a gyerekek fölött gyakorolható nagyobb tekintélyével lett külön az ur fiainak és leányainak az anyja a „törvényes szerető”.

A gazdasági rend polgáriodásával egyidejűleg hatalmas folyamat indul meg, amelynek diadalmas végcélja, hogy a béklyóba szorított és a végtelenségig kihasznált munkát győzelemre juttassa a másik két termelési tényező: a tőke és a föld felett. A gazdasági rend, ha csak hajszálnyira is, elhajlani kezd; társadalmi mozgalmak keletkeznek, amelyek hadat üzennek a kötött bir toknak ép úgy, mint a nő a gazdasági elnyomtatásának és kihasználtságának. Nem szó szerint kell venni a Bentham nagy tételét: a lehető legtöbb ember lehető legnagyobb boldogságáért. Bizonyos azonban, hogy a társadalmi együttélés minden eszközének, egész gazdasági berendezkedésének illyesféle célok elérése érdekében kell kialakulnia.

És most előállt egy orvos, egyik legdiadalmasabb hőse az orvostudományoknak és letesz egy szert az emberiség kezébe, amelylyel feltétlen sikerrel lehet küzdeni a polgári szerelem egyik legádázabb és leggyűlöltebb ellensége ellen. És amikor az új csodaszert forrásához versenyezve fut az emberiség, előáll egy magyar ügyvéd és fölveti azt a régóta bujkáló kérdést, a Brieux nagy problémáját, hogy házassági akadály legyen-e a vérhaj. Ehrlich Pál, a nagy tudós és emberbarát, megadja rá a választ röviden, kategórikusan: a vérbajt házassági akadályá kell tenni.

Ehez természetesen a törvények tételes intézkedése szükséges. Természetes, hogy a kérdést nem most kellett volna fölvetni, amikor már majdnem bizonyos, hogy az újkornak ez a rettenetes betegsége rövid idő alatt teljesen gyógyítható. De a polgári társadalom a folyton hangoztatott nagy közérdek mellett rendszerint ép ott hagyott legnagyobb teret az individualitásnak, a hol annak kinövésait és bajait elsősorban kellett volna megnyirbálni. Példa rá mindjárt a házasság intézménye sok bajával, félszégével, etikátlanságával és rendezetlenségével. Ez a tiltó rendelkezés is az új, a réginiél szociálisabb erkölcsök felé vezet, amelyeknek szilárd alapját ássa meg a diadalmas orvostudomány és ennek nagy munkájában segédkező méltányos, emellett szigorú job.

Egyházi ügyek.

A református presbitéri gyűlés.

A debreceni ref. egyház presbitériuma ma délután gyűlést tartott Könyves Tóth Kálmán elnöke alatt. Az előadói tisztet Somogyi Pál főjegyző töltötte be. A gyűlés fontosabb ügyeiről a következőkben számolunk be:

A gyűlés elnöke kegyeletes szavakban megemlékezett a presbitérium egyik kiváló tagjának, Komlóssy Arthurnak elhunytáról és kéri, hogy az elhunytak érdemei jegyzőkönyvileg örökíttessenek meg. Helyére Szabó Sándor póttag hivatik be.

Tudomásul vették a következő előterjesztések: A Hatvan-utca 3. számú telek megvételére vonatkozó határozat, — Hajdu Béla és testvérei azon kérése tárgyában alkotott egyházközségi határozat, mely szerint a Csapó-utca, illetve 1. számú köztelekről utóöröklési jogának törlése engedtesse meg, — esperesi körlevél az egyház épületeinek tűzkár ellen való érték szerinti biztosítása tárgyában.

A népiskolai oktatás ingyenessége és a tanítói fizetések kiegészítése tárgyában a gyűlés elhatározta, hogy kérvényben kéri kárpótlást e tekintetben az államtól, amely mintegy 6000 koronára rugna.

Elhatározta a gyűlés, hogy néhai Kiss Áron püspök sirja fölé állítandó emlékre a gyűjtést intenzívvé teszi, e célra nyomtatott gyűjtőleveket bocsájt ki.

Ujváry György presbiter helyett Lip-tay József választott meg presbiterré. Ennél a pontnál Kovács József főgondnok szóvá teszi, hogy az új egyházi ezentul nagyobb gondot fordítson arra, hogy a templomokban a fentartott székek ne foglaltassanak el illetéktelen egyének által. K. Tóth Kálmán indítványára egy bizottság küldetik ki a templomokban a rend fentartására.

Dr. Nagy Lajos ügyvédnek mint néh. Simonffy Imre végrendeleti végrehajtójának tett intézkedéseiről jelentés tudomásul vétett, ugyszintén azon bejelentés is, hogy Örkös Mária a nagytemplom használatára több értékes egyházi tárgyat adományozott, mely utóbbiért a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetét is kifejezi.

Előterjesztett a gazdasági bizottság véleményes előterjesztése, mely 200.000 korona építési költség felvételét és ennek fedezésére az internátusi díjnak 400 koronáról 500 koronára való emelését javasolja azon indokból, hogy az egyház felsőleányiskolájában nincs elég hely a folyton szaporodó növendékek befogadására és így kénytelenek a szülők idegen felekezeti iskolákba adni leányaikat. A Svetits-intézetben most is 200 református vallású növendék volt, ennek internátusában pedig 30 leány növendék.

Az egyház felsőleányiskolájának kibővítése emnélfogva elodázhatatlan, amit a felfolvasott véleményes előterjesztésből terjedelmesen és részletesen megvilágít.

Ezen véleményes előterjesztést a gyűlés egyhangulag elfogadta.

Ezután több kisebb jelentőségű előterjesztést utdomásul vették, melyek után az esti órákban a gyűlés véget ért.

HIREK

— Vasárnapi istentiszteletek. Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: a Nagytemplomban predikál Bethlendy Endre segédlelkész, a Kistemplomban 9 órakor G. Szabó Gábor segédlelkész, délelőtt 11 órakor Sz. Szabó István segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, az Ispóty-templomban Uray Sándor lelkész, s a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapó-kerti imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a Homokkerten Be-

Weisz Adolf posztó kereskedése ideiglenesen a főtőzsdével szemben levő bódében.

reczky József főiskolai szénior. — A gör. katolikus templomban fél 7 órakor reggeli istentisztelet; délelőtt 9 órakor szent mise; délután 3 órakor vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság. — Az ág. hatv. ev. templomban folyó hó 25-én a délelőtti isteni tiszteleten Nikodemos Károly hitjelölt predikál.

— **Értekezletek a kamaránál.** A kereskedő és iparos helyi érdekképviselőnek bevonásával e héten folytatólagosan több értekezletet tartott a keresk. és iparkamara; ez értekezlet célja az volt, hogy a kamarának azon törvény előírta munkásságában, hogy a megszűnt, de nem törölt cégek kitörléséért és a be nem jegyzett, de erre köteles vállalatok bejegyeztetéséért felszólaljon, a helyi érdekesség közvetlenül résztvehessen. A cégviszonyok rendezéséhez igen fontos közgazdasági és jogi érdekek fűződnek, így örvendetes, ha e munkát ily körültekintő gonddal látják el.

— **A Stenczinger ház klsajátításának ügye még mindig kísért.** Már 1911. május elsejére fel is mondtak a lakóknak, de ugy látszott későbbben, hogy a lebontás elé újabb akadályok gördültek. Most Zádor Lajos bankigazgató, városi bizottsági tag 16 városatya társával beadványt intézett a városhoz, melyben a Stenczinger ház lebontásának sürgős elrendelését kérik, annyival is inkább, mert a villamos vasuti és csatornázási munkálatok utvonala is e ház telkére esik.

— **Ferenc Ferdinánd Magyarországon.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ferenc Ferdinánd trónörökös legközelebb Magyarországra jön s meg fogja látogatni Budapestet, ahol azonban csak egy éjszakát tölt, azután Kolozsvárra, Nagyváradra, Aradra, Erzsébetvárosra, Nagybecskerekre, Temesvárra, a hol sorba látogatja a kaszárnyákat. Mindenütt a kaszárnyákban fog hálani. Jövele összefüggésben van ama hírekkel, melyek szerint Magyarországon a közkatonák sok kegyetlenkedéseknek, forszírozott gyakorlatoknak vannak kitéve. Ezt a kérdést kívánja tanulmányozni a trónörökös, aki ez alalommal a legfőbb hadurat, a király fogja képviselni.

— **Burg Izsó,** városunk tehetséges fényképésze eljegyezte Grünbaum Jeni kisaszszonyt, Német Dezső Standard biztosító társaság helyi főnökének sógornéjét. Minden külön értesítés nélkül.

— **Megyel közgyűlés előtt.** Hajdu vármegye igazoló választmánya tegnap ülést tartott, melyen az e hóban tartandó közgyűlés tárgysorozatát készítették elő. Javasolja a választmány, hogy a közutak segélyeképen, miután az utadó jövedelme nem bírja el a terheket a kereskedelmi minisztertől 10.000 korona segélyt kérjen a közgyűlés. — A vármegyei bizottsági tagok választását 1910. évi október 10-ikére javasolják kitűzteni. Választás alá kerül 77 tagsági hely.

— **Öngyilkos fiatal leány.** Szabó Mihály szepespusztai lakos Juliska nevű hajadon leánya tegnap délután bezárkózott szobájukba és egy ruhaszártó kötélre felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Tettének oka mi lehetne más, mint szerelem? Balkányi Ede dr. ment ki a hivatalos vizsgálat megállapítása céljából. Minthogy az öngyilkosságot kétségtelenül megállapította, az ügyészség a boncolás mellőzésével a temetési engedélyt megadta.

— **A magyar tüzoltó tisztek országos egyesülete** tegnap megleghangu átiratot küldött Debrecen városához, amelyben köszönetet mond ama, szívélyes fogadtatásért melyben a debreceni közönség részeltette a Debrecenben megtartott kongresszus vendégtagjait.

— **Vonatösszeütközés a debreceni állomáson.** A ma reggeli órákban csaknem végzetes vasuti katasztrófa történt a debreceni állomáson. A vaggongyár mellett a Szatmár felé vivő vonalon elindult a pályamunkásokat vivő vonat, mely nem vette észre, hogy szemben egy homokszállító tehervonat jön. A kanyarulatlán a két vonat összeütközött. Már alig volt pár méternyire a két vonat egymástól, midőn a bajt észrevették. A mozdonyvezető ellengőzt adott és fékezett, de a katasztrófa kikerülhetetlen volt. A vonatok összeütköztek. Hat kocsi darabokra zúzódott. Emberéletben kár nem történt, azonban több munkás a mellén és lábán könnyebben megsérült. A pálya igen megrongálódott. Az üzletvezetőség a pályatest helyreállítása céljából munkásokat küldött ki az összeütközés színhelyére. A Szatmár felől jövő és menő vonatok másfél órai késést szenvedtek. Déután a forgalom helyreállt.

A legtöbb közönséges hashajtószer azáltal tulajdonsággal bír, hogy még állandóan naggyobbodó adag használata mellett is folyton vesztit hatásától. Az oly sok orvos által dicsért **Ferencz József-keserűviz** kitűnő oldó és hashajtó hatása ellenben még huzamos használat esetén is mindig egyforma marad. A valódi Ferencz József-keserűviz *a belet görcsök nélkül mossa ki, az étvágyat fokozza, anélkül, hogy a gyomrot bármiképp megterhelné.* Ezen kiváló tulajdonságaiért a bécsi általános közkórházak V. orvosi osztálya beható kísérletezés után megállapította, hogy „a Ferencz József-viz a „keserűvizek” leghivatottabb képviselője”.

— **Meggyilkolt református pap.** Székesszékfehérvárról jelenti: Csakberény református papját ma a gazdaszszonya meggyilkolva találta a padláson. Cséki Miklós — így hívták a lelkészt, — mindössze 28 éves volt. Ismeretlen tettes 3 törszurással gyilkolta meg.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk Kádár Antal volt debreceni születésű református lelkész, ki főiskolánkban tanult s Tisza Szent Imrén 26 éven keresztül működött, ma 57 éves korában meghalt. Az elhunytat özvegye gyászolja.

— **A repülőversenyekről.** Domoszlából jelenti: A délamerikai Chaveznek a Szimponon keresztül tett útja balesete mellett is csodálatot keltett és valószínű, hogy a száz ezer frankos díj eg yrését neki fogják adni. Az orvosok szerint teljes felgyógyulása 4 hónapig fog tartani. Milanói jelentés szerint Chaver fogja megkapni a nagydíjat, mert repülésének legfontosabb része sikerült. Weimann, ki tegnap délután szállt föl, csak 1600 méterig emelkedett.

— **Két újabb halott Mohácson.** Késő éjje' telefonálja tudósítónk: Ma itt meghaltak kolerában Auth József és Szmrenka Róza. Két újabb megbetegedés is történt.

— **Kenyérszállítás a honvédségnek.** A debreceni honvédségnek 254.000 darab 840 grammos adag kenyér szükséges egy év alatt. Erre pályázat nyitott. Feltételek a kerületi kereskedelmi és iparkamara segédhivatalában betekintheők.

— **Örült az utcán.** Ratóczi Pál Fazekas Mihály-utca 3. szám alatti lakos tegnap éjjel örülesi rohamában kiszaladt az utcára és ott éktelenül lármázni kezdett. Azt kiabálta, hogy ő az „Isten urhoz táviratozik”. A nagy lármára összegyűlt emberek lefogták és a mentők a kórházba szállították, ahol megfigyelés alá veszik.

— **Baleset favágás közben.** Ma délelőtt 9 órakor Tolnai Lajos 15 éves favágó fiu favágás közben a Széchenyi-utcán a balkezéről a hüvelyk ujját levágta. Súlyos sérülésével a mentők a kórházba vitték.

— **Varró és szabászati iskolában** intelligensebb növendékeket elfogadok. Schwart Netti József kir. herceg-utca 8.

— **A mai nap halottja.** Az állami anyakönyvi hivatalból a következő halálozásokat kaptuk: Gelléri Imréné ref. 39 éves, Szabó Juliánna ref. 23 éves.

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei olcsók! Hunnia képeket tartósak! Hunnia levelezőlapjai szenzációszak olcsóságban és kivitelben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! Hunnia modern berendezésű fényképészeti és festészeti műterem!**

— **Percel Carola okl. táncatanárnő okl.** 17-én kezdi meg a táncoktatást a „Royal” szálloda disztermében. A colonok kezdő és haladó fiuk és leányok részére tartatnak. Tandíj 20 korona egy curzusra. Boszton külön-órák. Beiratkozni október 1-től a Kandia-utca 15. szám alatti lakáson lehet.

— **A Székely-féle javaslat és a jogi vizsgák.** Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap mulva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. Akik azt akarják, hogy az új törvény rájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr. Dobó jogi semináriumhoz (Kolozsvárt, Malom-u. 14.), melynek segítségével hat hét alatt le tehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltoztatások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kiköcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölélő jegyzeteket, melyekből otthon elkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A „Jogi vizsgák letétele” c. most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

— **Nagy vívmány.** Új magyartalál-mány. Nincs többé csunya és rossz fog, mert a már világhírű szabadalmazott és orvosilag megvizsgált Nádler-féle „Hófehér” fogtisztítószert még a legelhanyagoltabb fekete vagy sárga fogat hófehérre tisztítja fogkefe mel-lőzésével is. A szer folyadék. Kapható mindenütt. Kérjünk Nádler-féle „Hófehér”-t. Készíti Nádler Lajos, Arad.

— **A Polgári Takarékos és Segély Szövetkezet** Piac-u. 73., a 15-ik évtársulatra már a mai naptól kezdve igen olcsó heti befizetésekkel minden levonástól ment könnyen törleszhető kölcsönöket folyósít.

— **Világhírű Borzalino kalapok Lengyel Samunál, Piac-utca 43.**

Csipke, tüll és szövét függönyök, ágy és asztalterítők, kokusz szőnyegek, lábtör-lők, paplanok, matracok Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9.

— **Elegáns férfi kalapok, különleges nyakkendők** és más egyéb őszi újdonságok feltűnést keltő szép választékban **Frank Testvéreknél, Piac-u. 50.**

— **A vidék legfényesebb és legkényelmesebb kávéház megnyitása** Hauer Bertalan, a Royal-kávéház tulajdonosa nagy költ-séggel ismét teljesen ujonnan, rendkívül fényesen rendezte be, amit szombat este Magyar Imre és fia, vasárnap Kiss Béla zenekara fog művészetet tartani, külön fülkék előre megrendelhetők, meleg és hideg ételek, kitűnő bel- és külföldi borok, különösen felhivom a nagyrabcsült közönséget nem utánozható délutáni fekete és uszonna-kávéra, pontos kiszolgálás, *bel és külföldi lapokra*, elvárva kiváló tisztelettel *Hauer Bertalan* Royal-szálloda tulajdonos.

— **Három, második sorban levő „C” napra szóló földszinti jegy elcseréltetik „B” napra szóló jeggyel.**

— **A „Női Kalap Salon”** új helyiségébe (bejárat a Sas-utcai kapun) eredeti modellek érkeztek olcsó árakban.

— **Glacé késztyűk, kötszerek** kizárólag saját készítményűek. Gummi övszerek legjobb beszerzési forrása Vitáriusnál Szent-Anna-utca 1. szám.

Szőlőmalmok és Borprések Debreczeni Vasöntöde és Géplakatosság
legjobb kivitelben, feltétlen jótállással raktárhelyén, Péterfia-utoza 73. szám.

Üzlet áthelyezés miatt!
végeladás
 Minden, áron alul adatik el
GLÜCKEDE
 cipőüzletében, a barakban.

— 1 frt. 30 pár kizárólag saját készítésű glaciésztyű és vastag szolgálati szürke szarvasbőrkezttyű. 1 frt. 50 pár kutyabőrkezttyű Vitáriusnál, Szent-Anna-u. 1. szám.

— Mindennemű könyvkötések, bőrdíszmunkák, reklámcikek stb. Antalffy Ferencz könyvkötészetében készítettnek Piac-u. 31.

*Legjobb és legszebb
 Cipők Daniél cipő
 üzletében*
 TELEFON
 501
*Tolnay Debreczen,
 Piac-u. 49. postával szemben.*

— Jegyesek! Butorszükségleteket legolcsóbban szerezhetik be Jancsó Testvérek Sestakerti asztalos ipartelepének butoraktárában Csapó-utca 17. szám. Színházi átjáró udvar.

Fog-Krém
KALODONT
 Szájviz

Győrfi Testvérek
 uridivat-, kalap- és fehérnemű üzlete
 Piac-utca 30. Dréber sörcsarnokkal szemben.
Őszi ajándékok
 az összes uridivat cikkekben és pipereárakban.

Asszonyoknak.

Budapesti levél.

A mindenben haladó kor szelleme immár arról is gondoskodott, hogy ilyen tájban, lombhullás, darutávozás idején a levelek hullásának hangulatában ne csak a természet szabad ólén fűrösszük meg lelkünket, de a fődél alatt, kényelmes karosszékekben, pezső mellett is halljuk és lássuk. Zerkovitz mester legújabb slágerétől, a „hulló falevél” melódiajától visszhangzik minden kabaré.

Nyakunkon hát az ősz, Molnár Ferenc szerint az a bizonyos szezon, amikor multhatatlanul kell, hogy pénzünk legyen, mert hiszen csak kell, hogy rajtaválónkról is gondoskodjunk.

Kezdjük a dimer, illetve esti ruhákban, amelyekben a charmeuse fog dominálni a leghetetlenebb színekben, de leginkább feketében, vagy az annyira kedvelt fekete-fehér kombinációban, testhez tapadó, uszályosak, néha gázzal bevonva, a felső rész arabeszkkel, nagy aranyvirágokkal, vagy egészen apró gyöngyökkel teljesen áthímézve. Az utóbbi voltaképpen a haute nouveauté ép úgy, mint a bál és estélyi ruhák, amelyek azonban empire stílusúknál fogva önkénytelenül is mindig a pongyolára emlékeztetnek.

Utcai, angol zsánerhez igen sikkes a keskeny, ezüstfehér csíkos fekete bársony. Am ez a viselet előreláthatóan igen általánossá lesz s épen erre való tekintettel Oessler ur és neje, a Monaszterly cégnek

ezek az ezermesterrel külföldi tanulmányutjukról egy a cibelinhez hasonló ugynevezett „ratiné” kelmét hozták, amelyből valóban csodás kosztümök készülnek. Monaszterlyék egyébiránt egy másik meglepetésről is gondoskodtak, egy vérbeli angol tailor személyében, aki úgy halljuk, mint szabász, valóságos világrekordot ért el — s csak úgy ontja a ruhákba öntött szobrokat.

Az angol kosztümök még mindig szűkek, de nem többé lekötöttek, ám rövidebbek, mint valaha, ami természetesen kifogástalan chausset feltételez. Benze mester tett róla, hogy legalább cipő dolgában ne huzzuk a rövidet, s rendkívül érdekes, valóban megkapó dolgokat kreált a szezonra. A félcipők minden fajtájának megfelelő, illetőleg a bőr színétől elütő színű harisnyákból is gazdag választékot nyújt. Haragoszöld, bleu-, royal-, fraise- stb. színekben áttetsző szövésben.

A szőrmedivat tudvalevően már évek óta óriási tért hódít s az idén mind jobban hatalmasodik el. Egész szőrmetoálették, földig érő esti kabátok, széles, sálserű stóliák, kalapok, muffóriások napirenden vannak, clannya, hogy a szőrme ára idestova a gyémántéval fog vetekedni. — A szoliditásáról s olcsóságáról közismert *Elkán Gyula* cég, kiterjedt vevőkörének immár szűknek bizonyult üzleti helyiségeit átalakította négy óriási tükörteremmé. Kényelmes próbaterem is rendelkezésére áll a vevőnek és ennek a grandiózus berendezésnek ellenére is — ezt nyomtatékosan hangsúlyozhatjuk — árai a régi szerény keretben mozognak.

A *Haris, Zeillinger és Társa* „kék csillaghoz” címzett helyiségében csodaszép kelengyékot volt alkalomunk látni Fabinyi cégfőnök jóvoltából. Még pár napig közkinccet képeznek ott e fehérnemű attrakciók, mint özv. Szluha Istvánné, Tolnay Kornélné, Tóry Gusztávné, Kardos Kálmánné (főispán neje), Tsihayan török konzul neje, stb. előkelőségek megrendelése. A szolid praktikusság, nemes izlés, finom invenció valósággal találkozót adnak egymásnak e remekművekben. Minden egyes darab egy-egy költemény prózában. A frizurára nézve a közepen túllire fésült haj, Pessi-féle onduláció az obligát. Könnyed, görög stíben ismét és ismét tenger loknival, nemcsak hátul de oldalt, elől, szóval az egész fej egy loknikolosszus.

A legújabb és a legfőlkapottabb illatszer az *Utasi-féle* parfüm, melynek már egy milliárdnyi csöppje az agyba kergeti a vért, amellet elandalit, elszédít, szóval vérbell, modern odeur.

Mondaine.

Közgazdaság.

Terménylőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati. jelentése
 Budapest, 1910. szept. 23.

Készaru 5 magasabb.

1910. októberi buza	10.11—12
1911. áprilisi buza	10.41—42
1910. májusi buza	—
1910. októberi rozs	7.31—32
1910. áprilisi rozs	7.74—75
1910. májusi rozs	—
1910. októberi zab	7.96—97
1911. áprilisi zab	—
1911. májusi tengeri	5.69—70
1910. szept. tengeri	—
1911. apr. tengeri	8.32—33
1910. augusztusi repce	—

**Megérkeztek a legújabb divatu
 Férfi ruha szövetek
 Szabó László**
 férfi szabó üzletében, Széchenyi-u. 1.

Törvénykezés.

Lopások krónikája

Akik vasat loptak.

Mazáz Kálmán 21 éves kocsigyártósegéd és Hartstein Nándor 17 éves barátja a múlt év nyarán Riesz Henrikől, akinél alkalmazva voltak, különféle vasalkatrészeket elloptak és ezeket Tóth Gábor kovácsmesternek eladták. A debreceni kir. törvényszéken a mai főtárgyalás alkalmával Tóth beismerte, hogy ő a lopott tárgyakat megvette azonban azt állítja, hogy nem tudja, miszerint azok lopottak voltak. A tolvajok beismerték tettüket. Ennek alapján a bíróság Mazáz Kálmánt 4 napi fogházra, Tóth Gábort orgazdaságért 8 napi fogházra, Harstein Nándort pedig dorgálásra ítélte, azért, mivel a káros a bűnösök megbüntetését nem kívánta. Az ítélet jogerős.

Libatolvajok.

Rostás Fáni és Kolompár Teréz folyó évi április hó 18-án Hajduböszörményben Kazi Mártonnéól négy darab libát loptak el és ezt utólag beismerték. A mai napon tartott tárgyaláson Rostás Fánit 2 havi, Kolompár Terézt négy napi fogházra ítélte a bíróság, mely ítélet jogerős.

A borkedvelők.

Fazekas Ferenc hajdusoboszlói lakos gazdájától Csizi Máriától a folyó évi április havában nagyobb mennyiségű bort loptak és ezt Zöld Bernát, Nánási Bernát és Szabó Gábor társországban elfogyasztotta. A mai főtárgyaláson a bíróság mind a négy borkedvelőt 20—20 korona fő- és 10—10 korona mellék pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet azonnal jogerős lett.

Regény-csarnok.

Sötét titok.

Irta: Stevenson Róbert.

(Folytatás.)

Nem maradt azonban egészen hír nélkül Yekyll életmódjáról, mert Poole mindannyiszor, hogy arra járt, kimerítő tudósítással szolgált neki. Uglátszott, hogy az orvos mindinkább a laboratórium mellett levő szobára szorított, ahoya gyakran éjjelre is visszavonult.

Egyébiránt folyton rosszkedvű volt, nem beszélt senkivel, sőt az olvasással is egészen fölhagyott és azt a benyomást tette, mintha kedélyben és lélekben beteg volna.

Lassanként annyira megszokta Utterson az ehhez hasonló jelentéseket barátja állapótáról, hogy végre be is szüntette mindennapi látogatásait és már csak egyszer hetenként kérdezősködött Poolenál ura hogyléte felől.

VII. Találkozás az ablaknál.

Utterson urnak a sok csapás dacára, a mely az utóbbi időben Lanyon halála és Yekyll rejtélyes visszavonulása folytán érte, megmaradt még egy nagy vigasza, amely nélkül tan tehetne is talán volna az életet. Ez a vigasz a rendes séták! állott, melyeket Enfield társaságában tett. Ha valaki, úgy bizonyára Enfield volt az az ember, aki Utterson már-már buskomorságra hajló kedélyét újból meggyógyíthatta a spleentől.

Egy vasárnapi napon, mikor rendes sétájukra indultak, valami rejtélyes véletlen ismét abba a mellékutcába vezette őket, ahol történetünk elején megismerkedtünk velük.

Fehérneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít **FEUERSTEIN**

Piac-utca 42. sz. (Lamprecht palota). Arany János-utca 15. sz. mosó intézete Piac utca 63.

HARABÉCZY FÉST, MOS, TISZTÍT
 DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 42.

Megállottak ismét a titokzatos bejárat előtt és Enfield így szól:

— Ugy hiszem, ez a történet be van már fejezve.

— Miből következted?

— Abból, hogy Hyde örökre eltűnt s nem fogjuk többé viszontlátni.

— Ezt én is remélem — válaszolt Uttersson. — Elmondtam már neked, hogy én is találkoztam vele kevéssel azután, hogy itt jártunk?

— Még nem mondtad el. S mily benyomást tett rád?

— A lehető legkellemetlenebbet. Mondhatom, hogy nem találkoztam még emberrel, aki annyira ellenszenvet keltett volna benne, mint ő.

— Ezt csak természetesnek találom... De mily ostobának tarthatnám, mivel rá nem jöttem, hogy ez a titokzatos bejárat Yekyll doktor lakásába vezet. Ha mégis rájöttem, ebben te vagy részben a hibás.

— Hát csakugyan kitaláltad? — mondá mosolyogva Uttersson. — Akkor hát menjünk az udvarba és vessünk egy tekintetet Yekyll ablakára. Hogy az igazat bevalljam, nagyon aggódom miatta s úgy érzem, hogy ránézve is megnyugtató érzés volna, ha véletlenül meglátnók egymást.

(Folyt. köv.)

Nyiltér

Tudomásul!

Tisztelettel hozom ismerőseim, jóakaróim és a mélyen tisztelt közönség szives tudomására, hogy ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó intézetemet f. hó 1-én megnyitottam.

Műhelyeim a Simonffy-u. 55. sz. saját házamban vannak, felvételi helyiség Széchenyi-u. 6.

Szives támogatásukat kérve, maradok

Debreczen, 1910. szeptember 25.

teljes tisztelettel

Wacha Róbert.

• Évszázadok óta ismert •

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

SÁVANYÚVIZ

A győztes

segítő gyógyító lényező

Karlbad, Marienbad,

Franzensbad stb. e

kuráknál: mindig

tényesen bevált

TITOK

marad minden háziasszony előtt, hogy miként kölcsönözhet a szobapadlónak állandó, szép és előkelő színt, amíg a valódi Eisenstädter-féle

Eglasine padló-fénymázt

Bejegy, védjegy.

Páncélos lovag

nem használja.

Az „Eglasine” három óra alatt megszárad.

Kemény mint a borestyánkő, gyönyörű tükröző színt ad.

Az „Eglasine” teljesen szagtalan.

Az „Eglasine” fénye tartós, mosható és ezért előszeretettel használják konyhabutorok fényezésére is.

Kérjen mindenütt csak valódi Eisenstädter-féle

„Eglasine” padlófénymázt és ügyeljen a

„Páncélos lovag” védjegyre

amely minden dobozon látható

A legjobb iskola cipők

Már bebizonyult a dolog, hogy csak a

Hazai cipőraktárában

lehet a legjobb saját készítményű cipőt a

legelőcsöbön beszerezni, hol megrendelések

pontosan eszközöltetnek.

Iskola lru cipő a legjobb

SERES SÁNDOR könyvből és díszműves

Debreczen, Hatvan-u. 5. (Bignió-ház.)

Készít jutányosan mindennemű könyvkötéseket

s minden e szakmába végo

Dísz tárgyalóasztalok,

Képtereteket, dobozokat, Néi kézimunkák be-

foglalását szépen és pontosan. — Vidéki

megrendeléseket gyorsan és pontosan készít.

Színházi látcsövek

Fischer Jakab

látcsőműves

Debreczen, Főter 23. szám.

Nagy raktár

LÁSZLÓ ZSIGMOND

ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA

nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.

Telefon 558. sz.

WACHA RÓBERT

ruhafestő, vegyi-tisztító és gőzmosó intézete

Debreczen.

Szives tudomására hozom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy **Simonffy-utca 55. sz.** saját házamban az ez idő szerinti legújabb szerkezetű gépekkel felszerelt

ruhafestő, vegyi-tisztító és gőzmosó intézetet

létesítettem s azt f. hó 1-én

üzembe helyeztem.

Az ezen iparág keretébe tartozó mindennemű munka gyors, pontos és szép kivitelére szakképzettségem és modern berendezésem képesítenek.

Az igen tisztelt megbizóim kényelmére Széchenyi-u. 6. sz. a. felvételi helyiséget rendeztem be, hol ruhaneműek festés, tisztítás, vagy gőzmosás végett eredeti árak mellett vétetnek át.

Szives támogatásért esedezve, vagyok

teljes tisztelettel

Wacha Róbert.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Több mint 600 vagyonos hölgy sűrűn férjhez óhajt menni. Tekintet nélkül foglalkozásukra és vallásukra osakis olyan urak jelentkezenek — ha vagyontalanok is — a ki nek komoly a nősülési szándékuk.
L. Schlesinger Berlin 18.

Betöltendő.

Tanuló felvétetik Félégházy János fűszerüzletében Piacz- és Miklós-utca sarok.

Egy 13-14 éves fiu küldöncznek felvétetik kiadóhivatalunkban.

16-18 éves fiu kifutónak felvétetik. Fenyő Hatvan-u. 59.

Teologus kisebb gimnázista vagy elemi iskolás fiuk tanítását elvállalná. Czím a kiadóba.

Munkások és munkásnők felvétetnek a Vasbutorgyárba.

Butorlelkatos és fényező tanoncok fizetéssel felvétetnek a Vasbutorgyárba.

Szilágyságba Csapó-utca 7. egy kimérő jó fizetéssel elsejére felvétetik.

Értékesítés.

Elsőrendű száraz tűzifa felvágva és ölenként, valamint kocsinként vargafa is kapható. Iroda Miklós-u. 7. sz. Raktár Homokkert légszuszogár mellett. Ugyanott kaphatók bécsi kék és ezüst szűrő házi nyulak.

"Kolibri" cig. hüvely a legfinomabb papírú kék-szűl, feltétlenül izelje meg mindenki! Főraktár a Harmathy antiquáriumban Fűvészkert-u. 14.

Az új részletáruházban a mai naptól fogva nagyon olcsón beszerezheti minden hitelképes család heti 2 kor. havi 4 kor. részlefizetése mellett ruházati szükségletét, nagy választék női és férfi kabátok, öltönyök, vászon kanavász, szőnyeg függöny paplan, ruhaszövetek. Meghívásra házhoz megyünk rendelést felvenni. Adler és Schwarc Simonffy-utca 6. sz. tejpiaccal szemben.

Tulhalmozott raktár miatt saját gyártmányu

Férfi, Női és Gyermekek cipőjémet melyen leszállított árban árusítom el
Fischer Menyhért
Piacz-utca 3.

Önkéntesek részére hosszú kard, katonai czikkek, katonai ládák ujonczok részére legolcsóbban kapni Katonai felszerelési vállalatnál Péterfia 76.

Boros hordók leszállított árban a rosz termés miatt minden nagyságban kapható Péterfia 76. szám.

Uj harisnya kötések és fejelések a legfinomabb D. M. C. pamutból, a legolcsóbb árban készülnek, az Egyesült Zsinór és Pászomány gyárban Debrecen. Ugyanott tanulók és tanuló lányok fizetéssel felvétetnek.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Tetőcserép, mész, cement kapható Fűtőp és Társaság készítésében, Homokkert-utca 121 Hatvan-utca 9.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát Benyáts Emil villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Budapesti Férfi szabó
készít divatos szabásu
öltönyöket 40-50 koronáig.
DEBRECZEN, Sas-utca 4 szám.

Csemege-szöllőt szállít bármily mennyiségben 5 kilós kosarakban Darvas Miksa szállító kivitele. Telefon 294.

Egy ügyes leány divatáru üzletében pénztárosnőnek felvétetik. Blumenstein Vilmos Piacz-utca 14.

Katona ládák és felszerelések legolcsóbban a Munkás Bazárba, Degenfeld-tér 8.

Rajzeszközök, rajztáblák, vonalzők, írószerék, fűzetek legolcsóbban haphatók a Harmathy antiquáriumban Fűvészkert-u. 14.

József kir. herceg u. 67. számú házamat aki kérte 7500-ért, most oda adom.

Lakás.

Kiadó lakás. Darabos-utcán 33. sz. alatt négy szobás utcai lakás november 1-től kiadó. Értekezni lehet az udvari lakásban balfelől és a kollegiumi pénztárban.

Különféle.

Uj kosárüzlet, Kossuth-utca 4. Ugyanitt javítások elfogadtatnak.

Mosást, vasalást elfogadok Lorántfy-u. 13.

Welsz Ferencz épület és műbutor készítő és asztalos József-kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

A színházi salszon megkezdődik. Csekély havi részletre, de készpénzért is mesés olcsó áron vehet színházi látszóveket Schwartz pipásnál a városházával szemben.

Az Erzsébet Mosoda szépen mos, vasal, tisztít. József kir. herceg-u. 67.

Piacz-utca 75. sz.

Bauer Karoly

óra és ékszer üzlete az (Iparbankkal szemben)

» Kitünő órák »

legújabb divatu ékszerek legutányosabb árban, valamint javítások legjobb szakértelemmel óras műhelyben Piacz-utca 75. sz.

Fővárosi Bazárban

DEBRECZEN, Simonfi-u. 1. sz. (Bórház.)

Iskola táskák, háztartási czikkek, játék árúk és ajándék tárgyak

legolcsóbban beszerezhetők.

Értesítés.

Marton Ferencz

partí nagyáruháza

a Harisnya királyhoz

megnyilik

e hó 28 án

Degenfeld-tér 9. sz. alatt (Kenyér piacozal szemben.)

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

Csoda olcsó vétel!

Eladó uri ház!

Nagyon érdekes a meglekintésről!

A Nehéz Gábor ur és neje tulajdonát képező és több rendbeli kényelmes ur lakosztályt magában foglaló Baross-utca 8. szép ház 14 ezer 500 forintra megkapható!

A foglaltot felveszi a NAGY LAJOS hirdetési vállalata.

MODERN NŐI DIVAT salonomban

a legkényesebb izlésnek is megfelelő kosztüümöket, alkalmi- gyászruhákat

» és pongyolákat »

a legrövidebb idő alatt készítik.

A n. é. hölgyközönség b. megrendelését kérve tisztelettel

Csengeri Julia,

Gróf Degenfeld-tér 4.

Debreczenbe a legjobbnak elismert

házikenyér

a már 9 év óta fennálló

„Békési prima házikenyér“

sütődéből kerül ki, mely teljesen burgonya mentes. — kapható a város legtöbb fűszerüzletébe. —

Megrendelhető

Miklós-u. 35. szám

alatt.

Viszonteladónak árkedvezmény

Egy kísérlet bebizonyítja

hogyan a
Róth Antal
villanyerőre berendezett kávépörkölőjén
Csapó-utca 17. szám
minden fél órán frissen pörkölt leg
finomabb kávé keverékek minőségileg
felülmúlhatóanok.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

Csoda olcsó vétel!
Eladó uri ház
a Főtér szájában!
A József kir. herceg-u
39. számú ház eladó.
Ára 22 ezer forint!
Évi jövedelme
3 ezer korona.

A következő lakosztályokat foglalja magában:
Egy rendbeli öt szobás, egy rendbeli három szobás, egy rendbeli két szobás és egy garzon lakás, kényelmes mellékhelyiségekkel.
Szép rendezett nagy udvar, teljesen letéglázva és kitűnő ivó vizű kúttal ellátva.
A tulajdonos az udvari kereszt épületben lakik.

Butor részletfizetésre

a legegyszerűbbtől a legmodernebbig kedvező fizetési feltételek mellett, jutányos árban kapható

Grünfeld Mór

püspökladányi butorkereskedőnél,
aki levélbeni tudakozódásra minden felvilágosítást is készséggel megad.

A modern ékszeripar

műrecekkel készülnek
Vági István
ékszerész műtermében
Miklós-utca 10. sz.
Javitások, átalakítások jutányos árban eszközöltek.
Mindennemű ékszertervezések bízatra készítetnek.

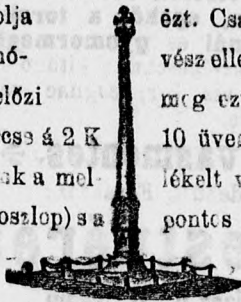
Kartellen kívül.
MEZŐ ÁRMİN

épülete, deszka és cserépkereskedése,
Wesselényi-tér 6. szám alatt (Bertagőzmalom mellett.) Kolarit elszigetelő lemez kizárólagos egyed áru itáa.
Kartellen kívül,
tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdekére,
— hogy szükségét valam szerezze be.

Vigyázat!

A dísznővizelés csak akkor használható, ha egy állat sem betegszik meg. Csakis az „Obelisk” dísznő cseppek „SUSSANOL” biztos hatású és megóvják a veszteséget. — Az elismerések

ezre igazolja ézt. Csálhatatlan
szer dísznő- vész ellen. valamint
csak ez előzi meg ezt.
Egy üvegcsé 2 K 10 üveg 8 korona.
Vigyázzunk a mel lékelt védjegyre
„Obelisk” (oszlop) sá pontos címere.

Apotheke zum Obelisk des Viktor Hauser vorm. P. Birnbacher, Klagenfurt, Kardinal-platz.

„Álföldi Takarékpénztár”

Piacz utczán é üő új palotájában. több rendbeli 4, 5, és 6 szobás lakás az I. II. és III-ik emeleten 1911 május hó 1-re riadó.
A lakások kényelmesek és a ház személy- és teher lifttel lesz ellátva.
Ugyanott a Piacz-utczai részen egy nagy bolti helyiség, a Bádagos-utczai részen egy világos pinczehelyiség (utczai lejárattal).
A tervek a délutáni órákban az intézet ideiglenes helyiségében (Piacz-utca 19.) megtekinthetők.

Szőnyegek, Függönyök, Terítők
Haas Fülöp és Fiai
gyárosoknál
Debreczen, Piacz-u. 59.

Stock-Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat hivatalosan lepecsételt palackokban
Camis és Stock
gőzpároló-telepéből,
BARCOLA.
Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.
Utánzatoktól óvakodjunk.

„Gyöngyvirág Crème”

az arokréme gyöngye!

Szeplő, májoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré és üdövé teszi az arcot! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona.
Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszer-tárában,
DEBRECZEN.

Telefon 632. **Halmágyi** Telefon 632.

női- és leány felöltők megnagyobbított divatháza, Debreczen,
Őszi és téliujdonságok remek választékban u. m.

Női Costümök
Leány Costümök
Angol felöltők
Kötött kabátok
Intézeti felöltők

Angol aljak
Gyász aljak
Sport aljak
Selyem és csipke aljak
Posztó aljak

Csipke blousok
Flanell blousok
Gáz blousok
Selyem blousok
Gyász blousok

Pongyolák, Princzes ruhák, Toll boák és Schálak.

Szolid olcsó árak.

Külön mérték osztály.

Előzékeny kiszolgálás.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

**Egy rettenetes
olcsó ház**

a Péterfia-utcában
melynek ára 30 ezer
forintban volt megha-
tározva

most 24 ezer forintért
megkapható.

**Leghosszabb telek
a Péterfián.**

Építkezésre is felette
alkalmas!

Óriási jövedelem!

A Péterfia-utcai 53. számú házról van szó, melynek ára 30 ezer forintban volt megállapítva, mert a tulajdonos uró vidéki vagyonainak kezelése miatt Debreczenbe többé vissza nem költözhetik, a következő táviratot intézte irodámhoz:]

„Távirat. Péterfia utcai 53. számú házamat, melynek ára 30 ezer forintban volt megállapítva, 24 ezer forint legutolsó árért — mennyit már Önnel többet fel is ajánlottak — odaadhatja.“

Ezen ház, tekintve azt, hogy a Péterfia-utcában van, ha még semmiféle épület sem volna rajta, mint puszta telek, még testvérek között is megérné a 24 ezer forintot.

Aki legelőbb leteszi irodámban a fogalót, azé a ház!

Ön rendel nap- és esernyőt és nem gondol arra, hogy csellel drágán fizet.

Ha akar magának hasznos hajtani- forduljon hozzám bizalom- tal, mielőtt szükségleté- fedezel.

Nem fizet el hiába való össze- get — jó munkát — jó árut kap olcsón ha fel- keresi cégemét.

Wiener Hermann

nap- és esernyő készítő

Debreczen, Sas-utca 3. sz.

Javítások és áthuzások gyorsan és pon- tosan eszközöltegetnek.

Pártoljuk a hazai ipart.
Mindenkinek sajtát érdeke, hogy felkeresse Csapó- utca 19. szám alatti

cipő és csizma üzletet,

hol csakis saját késsitményű cipőket és csizmákat lehet jutányos árért vásárolni. Vasutasok és vaggongyárosok kedvezményben részesülnek. Szarap vagy bármilyen cipő és csizmákban, különösen gyermek cipőkben nagy raktár. — Megrendelések nagyban és kicsinyben eszközöltegetnek.

Tisztelettel Mező Gábor cz. v.

**A Bóni gyártelep
és mezőgazdasági r.-t. NYIRBÁTOR,**
ajánlja legjobb minőségű

mosó-szappant

és pedig: Bóni szinszappant, Szegedi házi szappant, Csont szappant, Debreczeni fajta szappant továbbá kis üstön között 5 éves legjobb minőségű borpárlatot.

Szolyvai, Polenai és Luhi-Erzsébet

**lithion tartalmu természetes égvényes
savanyuviz források.**

Különleges szer

gyomorhaj és kőszvény ellen.

Elsőrendű szakférfiak vegyelmzése alapján rendkívül gyógyhatásnak kőszvény, ves-, hólyag és a vizeleti szervek bajainál. Cukros hugar, epekő, a torok és tüdőszervek bajainál és gyomormegbetegedéseknél. Egészségeseknek kitűnő ízű, igen üdítő ásványi víz bor, cognac vagy citromsavval vegyítve.

»» Csira és vasmentes. »»

Kapható mindenütt. Főraktár:

Roth Testvérek

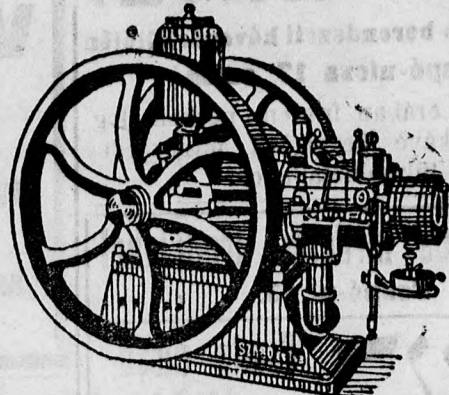
Debreczen, Piacz-u. 11. szám.

Telefon 818.

Telefon 818.

Szaló és Társa

Most: BUDAPEST, V., Báthory-utca 22. azelőtt Gyár-u.
Eredeti avéd „ÖLINDER“ védjegyzett nyersolaj-
motor. Árjegyzék ingyen.

Védjegyzett „Ölinder“ nyersolajmotorok csak nálunk kaphatók. Legmesszebbmenő jófálás. A levelezést kérjük nem a Gyár-utca, hanem Báthory-utca 22. szám alá címezni.

500 koronát

Ízetek annak, ki a Bartilla fogvizének használatát mellett üvege 80 fill., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. Bartilla Winkler Ede, Wien, 19/L, Sommergasse 1. — Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában — Csakis „Bartilla fogviz“ kérendő Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök üveget 5 kor. 80 fill.ért Kapható Debreczen: Mihalevits Iszák gyógyszer tára a „Kigyó“-hoz.

Kereskedő urak figyelmébe.

I. rendű

Köles kása

legolcsóbban beszerezhető

Berta gőzmalomban

Debreczen. — Telefon szám 251.

Iskola öltönyök

valamint férfi öltönyök

»»» a legolcsóbb férfi-, nő- és gyermekruhák árúháza »»»

Grünfeld Adolf és Társánál

kaphatók

DEBRECZEN, Kistemplom mellett, (sarok bolt.)

Solvan
ruhát tisztít.

Solvan
cipőket tisztít.

Solvan
butort tisztít.

Solvan
bőrkegelyt tisztít.

Solvan
szőnyeget tisztít

SOLVAN kapható Fluss József és Társa

vegyészeti gyárában
Budapesten
VII., Károly-körút 5.

Debreczenben: Csanak József, Mayer Jenő és Bala, Kontsek Géza, Fegyverházy János, Lindenfeld J. Jenő, Róth Antal, Grünberger és Glöck, Rózi József Zelmás öceknél.

A debreczeni iparüzésről különösen jó munkáért kitüntetés.

Szántó Zsigmond

modern kárpitos és díszítő
Debreczen, Plac-utca 63. sz.

Készít a mai kor igényeinek a
legszebb kivitelű szalon és

uri szoba berendezéseket

a legegyszerűbből a legdíszesebb ki-
vitelig, valamint igen jutányos árban
valódi önműködő **Floz** Roletákat,
nagyobb megrendelésnél tetemes ár-
engedmény.

Legjobb minőségű **madracokat**
házaknál úgy helyben és vidéken
elkészítem.

Jó munkáért többször kitüntetés.

Az ezredes országos kitüntetésen jó munkáért kitüntetés.

Eladó szőlővesszők.

Gyökerező Európai immunis bomok talajra alkalmas
vessző a következő fajokból eladó: Erdői, Ezerjé,
Mészefehér, Olaszrizling, Sárfehér, Szerémizöld, Chas-
sela, Kadarka, Nagybungudi, Kövidinka, Oportó,
Szlankamerka, Furmint és még mintegy száz c. eme-
gefajta ezrenként 12-15 forint.

A vesszők erősek és duggyökerűek, így p. tára is
teljesen megfelelnek Kimerítő árjegyzék minden faj
vesszők és oltványokól ingyen és bérmentve.

Czím: **Szűcs Sándor** Fla. szőlőtelepe Bihardószeg.

A hölgyek tudják legjobban,

miily fontos a
SZÉP. ÜDE ARCZ.

miily hatalmas és kincs az, miily
előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem
elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves le-
gyen, hanem a legfontosabb, hogy az arczbőre
tisztta legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot for-
ditanak az arczbőr ápolására, a szépség fentar-
tására és emelésére.

A FÖLDES-féle MARGIT-CRÉM

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után,
eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szepőket,
májfoltokat és az arcot fehéribb, üditi és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Crém teljeseen ártal-
matlan. Paratlan és csodás arc-szépítő és a
szépséget megőrző hatását pedig fényesen bizo-
nyítja, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung
für Moderne Gesundheit u. Schönheitspflege“
nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

Kapható az egész világon. — Tégelye 1 korona.
Készít és postán küldi:

FÖLDES RELEMEN gyógyszerész Aradon.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz Nagy
Ferencz, Kubek Sándor, Mihalovits Jenő, Mura-
közy László, Mauthner Alfréd, Jóna és Jóna. Haj-
dúszoboszlón: Barbócz Zsigmond. — Hajdúbó-
szörnyben: Erősey Gábor gyógyszerárakban. b

Ki ösmeri Ki szereti a Bécsi kis kenyereket

mely odaát anker és Kronen kenyérnek nevezetik, nálunk e zamatos
kis kenyérkéket

Korona különlegességnek hívjuk

s valóban **nevéhez méltán** izletes jó kis kenyérkék.

Kapható és megrendelhető eredeti gyári árban (nagy 20 kraj-
czár, kicsi 10 krajczár) az összes **Korona kenyérgyári** lerakatokban.

**Kérjen mindenhol Korona kenyéret, Király kenyéret, Fehér
kenyéret, félbarna kenyéret, de csak Korona kenyéret.**

„Berson“
gummisarkok
még is a legjobbak!
Mindenütt kaphatók.

Prelovsky András

elsőrangú katonai és polgári szabó-üzlete bel- és külföldi szövetek
valamint hadifelszerelési cikkek nagyválasztéku raktára
Debreczen, Kossuth-utca 4. sz.

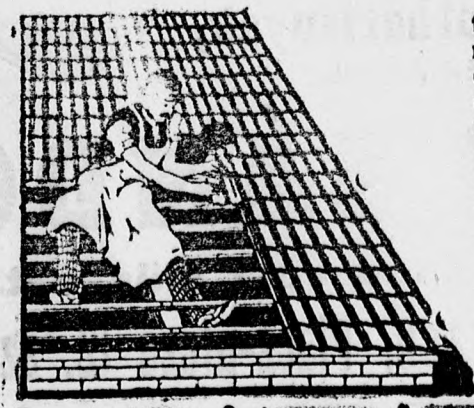
Elvállal a legújabb szabású és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai
vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar, disz- és vi-
selő ruhákat, papi reverendákat, palástokat és fűvegeket a legjutányosabb árak
mellett készítik.

Ugy tényleges, mint tartalékos tisztok és egyéves önkéntesek

a legegészségesebben szabályszerűen kiváló olcsó árban felszereltetnek. Az anyag
jó minőségeért valamint előírás szerinti elkészítéséért felelősséget vállalok.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szívesen szolgálók.

Az építettő és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajánlatos az építkezésnél a Karozagi Agyag ipar
termékeivel is költségvetést csináltatni, mivel a karozagi gépeserép könnyűségé-
nél fogva olcsóbb tetőszerkezetet igényel, ugyanis míg a kézi cserép csak 15-16
cm. széles és sulya drb.-ként 1'30-1'40 kg. addig a gépeserép 17 1/2 cm.
széles és sulya drb.-ként 1'30-1'35 kg. tehát 10-12 %-al könnyebb, kézi cse-
rőpből szükséges 43-45 drb. sulya 55-63 kg. addig □ méterenként, gép cserőpből
szükséges 36 drb. sulya 46 kg. Eső után az arány még rnszabb, mivel a kézi cserőp
20-25 % vizet vesz fel tehát eső után négyzet méterenként 70-80 kg. sulyu lesz.
addig a gépeserép csak 8-9 % vesz fel és így négyzet méterenként 50-51 kg. lesz.
A nyers falazati téglával mivel azokat 1/2, 2/3, 3/4 és 1/2 nagyságba is készíti fenti gyár,
szép falat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő közönség kényel-
mére a helyteli fakereskedésekben raktárt létesítettünk, de megrendelhetők gyárt-
mányaink gyárvezetőségünkönél is vagy alulírott tulajdonosnál.

LÓWI ARMIN
Korozagi agyagipar tulajdonosnál, Szécheny utca 23.

an
készít
yarában
tem
törut 5.
J. Jenő

